

BORTZIRIETAKO EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNARI BURUZKO DIAGNOSTIKOA

Urria 2022

Aurkibidea

1. Eskerrak
2. Sarrera
3. Helburuak
4. Metodologia
5. Egitura
6. Datu orokorrak
7. Fase kualitatiboa
8. Fase kuantitatiboa
9. Ondorioak
10. Erantsiak
11. Iturriak

1.Eskerrak

Eskerrak

- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan **Bortzirietako berdintasun teknikariaren, udalaren partaidetza**-diagnostiko-txostena egiteko, garrantzitsua izan da Bortzirietako herritarren zati batek parte-hartzea.
- Beraz, eskerrak eman nahi dizkiogu Bortziriak osatzen duten Udalei, **bereziki Berdintasun Arloari, bere ekimenagatik, jarraipenagatik eta konpromisoagatik**, udalerrien berdintasun-egoerari buruzko pertzepzioak eta errealitateak partekatu zituzten parte-hartzaile guztiei, diagnostiko hau eta hurrengo Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Plana egiteko oinarri izan baitira.

Eskerrak eman nahi dizkiegu Bortziritako Berdintasun Egoeraren diagnostikoa egiteko prozesuan parte hartu duten guztiei: **herritarrei, Udal eta Mankomunitateetako langileei, ordezkari politikoei, Bortziritako talde feminista eta eskolei, kirol eta kultura arloko elkarteei eta norbanako moduan parte hartu duzuen guztiei.**

2. Sarrera

Sarrera I

- Bortzirietako Udalek parte hartzeko prozesu bat hasi zuten 2022ko maiatzean, **bailarako emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko diagnostikoa** egiteko. Dokumentu honen helburua da Bortzirietako Berdintasun Plana egitea ahalbidetuko duen tresna bat izatea, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna modu egituratu eta bateratuan lantzen jarraitzeko, bost Udalek osatzen dituzten udal-arloetan eta jarduera-eremuetan.

Sarrera II

- Lehen urrats gisa, eta etorkizuneko Berdintasun Plana egiteko esparruan, **Bortzirietako emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko partaidetza-diagnostiko hau egin da.**
- Diagnostiko horren helburua da **bailaran eta hura osatzen duten udalerrietan emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan gaur egun dagoen egoerara hurbiltzea.**
- Diagnostiko hori **datu kuantitatiboen eta kualitatiboen azterketan oinarritzen da,** eta datu horien artean daude 5 udalekako langile politiko-teknikoen, elkarte-sare adierazgarrienaren eta, oro har, Bortziriak osatzen duten 5 udalerrietako herritarren pertzepzioa.
- Partaidetza-diagnostiko horren emaitzak oinarri izango dira 2022-2025 Berdintasun Plana egiteko. Diagnostiko hau egiteko laguntza teknikoa Equalak koordinatu eta egin du aholkularitzan.

Sarrera III

- Diagnostikoa egiteko, “**Genero Berdintasuna Nafarroako toki entitateetan**” izeneko oinarritzko dokumentua erabili zen. Nafarroako Familiarako eta Berdintasunerako Institutuaren 2014ko udaletako berdintasun-arloen lana planifikatzeko, kudeatzeko eta ebaluatzeko ibilbidea. Dokumentu horrek **lau ardatz** ditu: **tokiko gobernantza eta genero-zeharkakotasuna, emakumeen aurkako indarkeriak, zaintza-erantzunkidetasuna eta kontziliazioa, eta, azkenik, emakumeen ahalduntzea, parte-hartze soziopolitiko eta balio-aldaketa.**
- Dokumentu honek emakumeen eta gizonen **berdintasunaren alorreko errealitate sozialaren pertzepzioa** jasotzen du. Bertan, diagnostikoa egiten parte hartu duten pertsona guztiek egindako hausnarketak eta iritziak jasotzen dira, modu egokienean eta eraginkorrean bultzatu ahal izateko, eta, horrela, **berdintasunaren printzipioa zeharka* eta interseksionalki*** bermatu ahal izateko udaleko arlo eta jarduera guztietan.

3. Helburuak

Helburuak

1. Bortziriak osatzen dituzten bost udalerrietan, oro har, **emakumeen eta gizonen berdintasun-egoerari buruz herritarrek duten pertzepzioa ezagutzea.**
2. Bortzirietako udalerri batean bizi diren eta/edo osatzen duten pertsonen egindako elkarrizketetatik eta tailer parte-hartzaileetatik ateratako **emaitza kuantitatiboak jasotzea.**
3. Bortzirietako udalerri batean bizi diren hainbat pertsonak online egindako inkestatik ateratako **emaitza kualitatiboak aztertzea eta jasotzea.**
4. Fase kuantitatiboen eta kualitatiboen emaitzetatik ateratako **ondorioak idaztea**, Bortzirietako emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko egoera **testuinguruan kokatzeko eta etorkizuneko Berdintasun Plana egiteko premisak ezartzeko.**

4. Metodologia

Metodologia I

Diagnostiko hau egiteko eta helburuak modu antolatuan eta eraginkorrean lortzeko, honako irizpide hauek hartu dira kontuan:

- Bortzirietako berdintasunaren arloko egungo egoera ezagutzeko **diagnostiko parte-hartzailea egiteko beharra eta garrantzia**, ondorengo Berdintasun Plana egiteko oinarri izango dena.
- Dokumentu honek **barne eremutik**, hau da, Bortziriak osatzen dituzten 5 Udaletatik, eta **kanpoko eremutik**, udalerrri eta bailara bakoitzeko ordezkari diren herritarren aldetik – elkarte, kolektibo eta pertsona indibidualen bitartez – azterketa bat jasotzen du, eremu horietan dauden pertsonen parte-hartzea kontuan hartuta.
- **Genero-zeharkakotasuna eta horren inguruko gogoetak zentralizatzea**, lege-esparruaren betebeharrak gisa eta erantzukizun-printzipiotik, irizpide hori bost udaletan dauden arlo bakoitzean ezartzeko. Beraz, Berdintasun Planean sartuko dira.

Metodologia II

- Esan bezala, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruzko diagnostikoa egiteko erabili den **metodologia parte-hartzailea izan da, eta bi zatitan banatu da**: alde kuantitatiboa eta alde kualitatiboa. Horrela, diagnostiko-dokumentu honen egitura ere bi fase horietan oinarritzen da.
- **Metodologia kuantitatiboa** Bortziriko udalerrietan emakumeen eta gizonen arteko berdintasun-egoerari buruzko pertzepzioa indartzeko inkesta bat eginez eta banatuz egin den estatistika-azterketa batean oinarritzen da. Inkesta bete zuten pertsonen lagin osoa 130 kasukoa izan da: 105 emakume, 23 gizon eta 2k ez dute erantzuten.
- **Diagnostiko parte-hartzailearen zati kualitatiboaren barruan**, 7 elkarrizketa sakon eta 4 tailer parte-hartzaile egin ziren, honako hauentzat: berdintasun-batzordea (zinegotziak), Bortziriko Udalen kultura eta euskara teknikariak eta idazkariak, tokiko talde feministak eta, azkenik, Bortzirietan dauden eskola eta institutuko zuzendariak eta bestelako langileak osatzen duten pertsona adierazgarriak.

5. Egitura

Partaidetza-diagnostikoaren egitura

Dokumentu honek hiru zati ditu:

- **Lehenengo zatian** sarrera, helburuak, Bortzirietako datu orokorrak (harana eta harana osatzen duten bost udalerrak kokatzeko garrantzitsuak direnak) eta biztanleriaren ezaugarri zehatzak jasotzen dira.
- **Bigarren zatia** erabilitako metodologia azaltzen du, Bortzirietako biztanleei egindako inkestan oinarritutako analisi kuantitatiboa barne, eta ondoren, elkarrizketetan lortutako informazioaren azterketa deskribatzailea eta sistematizatu, baita egindako parte-hartze tailerrena ere.
- Diagnostikoaren **hirugarren eta azken zatia** fase kuantitatiboan eta kualitatiboan lortutako emaitzetatik ateratako ondorioak aurkezten ditu.

6. Datu orokorrak

Bortzirietako udalerriak

Bortzirietako udalerrien datu orokorrak

- Arantza, Igantzi, Lesaka, Etxalar eta Bera herriek Nafarroako Mendialdeko Bortziriak osatzen dute. Bost udalergi hauek Nafarroako Foru Komunitatean daude kokatuak, zehazki iparraldean.
- Bortzirietako egitura ekonomikoa **industrian eta nekazaritzan** oinarritzen da, batez ere lehendabizikoan.
- **8600 pertsona inguru** dira, NaStat 2021 inkestaren datuen arabera.

7. Fase kualitatiboa

Elkarrizketa eta tailer parte-hartzaileen emaitzak

Elkarrizketak

Sarrerako informazioa

Elkarrizketak

- Diagnostiko hau egiteko, **garrantzitsua izan da Bortzirietan bizi eta/edo lan egiten duten pertsonen ekarpena**, eta, horretarako, metodologia kualitatiboaren barruan, 7 elkarrizketa egin zaizkie esparru, adin eta jatorri desberdineko pertsoneri.
- Elkarrizketa erdi-egituratuko galde-tegi bat egin zen, **20 galdera irekiz** osatua.
- Elkarrizketaren formatua **hainbat bloketan egituratu** zen. Sarreran, elkarrizketatutako pertsona bakoitzari berdintasunaren kontzeptuari buruz galde-tu zitzaion, bai eta azken urteotan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko eta lan egiteko udalerrian egin diren ekintzei buruz ere.

Elkarrizketen egitura I

- Elkarrizketaren lehen blokean, Bortziriak elkarteak aurkezten duen **emakumeen eta gizonen arteko eskubide- eta aukera-berdintasunari dagokionez** dauden alderdi positiboak eta indarguneei eta zailtasunei buruz galdetu zen, eta, ondoren, udalerrriaren herritartasunari buruz.
- Bigarren blokean, Bortziritako **biztanleria orokorrak berdintasunari dagokionez** duen zeregina aztertuta zen, indarguneei/alderti positiboak, zailtasunak eta hobetzeko alderdiak kontuan hartuta.
- Hirugarren blokean, **Udalak berdintasunaren arloan egiten duen lanari** heldu zitzaion, indarguneei/alderti positiboak, zailtasunak eta hobetzeko alderdiak kontuan hartuta.

Elkarrizketen egitura II

- Laugarren blokean, **komunikazio-planari** buruzko kontsulta egin zen, hau da, berdintasunaren arloko jarduerari buruzko informazioa helarazteko komunikazio-tresnei buruzkoa.
- Bosgarren blokean **asoziazionismoarekin** lotutako hainbat alderdi aipatu ziren, hala nola, parte-hartze soziala, kolektibo motak eta horien arteko harremana.
- Amaitzeko, elkarrizketatutako hainbat pertsonari galdetu zitzaaien **zer ekarpen egin behar diren Ibilbideko ardatz bakoitzerako**, udaleko berdintasun-arloen lana planifikatzeko, kudeatzeko eta ebaluatzeko, generoaren zeharkakotasuna barne, diagnostiko hau egiteko interes nagusiko elementu gisa.

Elkarrizketen egitura III

- Banakako elkarrizketetan egindako galdera batzuk aldatu egin ziren, elkarrizketatu behar zen profilaren arabera.
- Kontuan hartu ziren irizpideak moldaketak egiterako garaian: berdintasun arloan izandako jakintza maila, lanbidea, zein arlotik dator, Bortzirietan bizi izandako urteak.
- Hainbat elkarrizketetan bi pertsona egon ziren.
- Elkarrizketa guztiak aurrez aurre egin ziren, bat izan ezik.
- Ondoren, elkarrizketen erantzunak eta analisiak azalduko ditugu.

Elkarrizketaturiko pertsonen profila

Entitatea	Emakumea	Gizona	Guztira
Udaletxeko, mankomunitateko eta gizarte zerbitzuko langileak	-	1	1
Elkarteak, kolektiboak, beste entitateak	4	-	4
Arlo desberdinetako langileak	4	-	4
Guztira	6	1	9

Elkarrizketak ekainaren 15ean eta 20an egin ziren, baita urriaren 20an

Berdintasunaren inguruko ezagutza

- Oro har, bere ustez, **berdintasunak hainbat eremutan** (familia, zaintzak, lan arloan, politika, kultura, kirol, hezkuntza eta gizarte-esparruetan, besteak beste) **eskubideak eta aukerak eskuratzearekin du zerikusia**, bai emakumeentzat, bai gizonentzat. Honetaz aparte, tratatu onak ere agertzen dira.
- Berdintasuna nabarmentzen da **lan eta ekonomia esparruan**, emakumeek aukerak lortzeari dagokionez, bai eta aukera horien balio profesionalari dagokionez ere. Honetaz gain, **etxeko lanak eta zaintzak** guztion eginkizuna izan beharko liratekeela ere.

Berdintasunaren inguruko ezagutza

- Adibidez:

“Lan arloan, hezkuntza, familian, zainketetan...”

“Errespetua, ardurak, lanak partekatzea, lan baldintza berdinak, konpromiso berdinak, elkarrei errespetatu bakoitzak bere rola, bere lan banatzeko modua izaten al da ez, baina beno, batzuetan matxismoarekin edo feminismo ez ulertu batekin ere gertatzen diren gauzak”.

Berdintasun arloko ezagutza

Gaur egungo egoera Bortzirietan

- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko oraindik bidea geratzen zaigula ondorioztatzen da.
 - Orokorrean, **emakumeak kontzientziatuagoak** ikusten dira gizonezkoak baino. Gainera, neskak aldaketa eskatzen dute, baina **bere gaitasunak erakutsi behar** dutela pentsatzen dute, **perfekzioa bilatu**.
 - Guraso ereduak, ohituretan eta estereotipoetan oinarritzen direla antzematen da.
 - Lan baldintzak eta zaintzak: askok, estereotipatuak jarraitzen dute. Gizonei zaintza arloari dagokionez ere maskulinitate ereduak nola eragiten dien aipatu da.

Berdintasun arloko ezagutza

Gaur egungo egoera Bortzirietan

- Adibidez:

“Nik ikusten dut, arazo gehien dutenek direla gizonezkoek”.

“Maskulinitate tailerra planteatu zenean ikusten genuen mutilen artetik zailtasun bat bezala harremantzeko eta bere papera hartzeko”.

“Azkeneko urteetan, lanbide heziketan bakarrik 1 edo 2 neska egon dira”.

“Zaila egiten da mutilei ailegatzea”.

“Itxuraz uste dela eskubideak, berdintasun aunitz lortu dugula baina gero errealitatean ez garela konziente hori ez dela betetzen ari”.

“Ze lan mota dugun emakumeak izateagatik edo mutilak izateagatik, etxdko lanetan ardurak, nola hartzen diren helduak haurren zaintzak egiteko, batzuetan emakumeen tiraniak”.

“Ez gara gai batzuetan ikusteko gizonei nola eragiten dien (zaintza estereotipoak)”

Berdintasunaren arloko ezagutza

Ekitaldi eta jarduera nagusiak

- Elkarrizketa guztietan adierazi diren **ekitaldi eta jarduera nagusien** artean, **azaroak 25** (emakumeen indarkeriaren aurkako eguna) eta **martxoak 8n** (emakumeen nazioarteko eguna) **egiten diren jarduerak** topatu dira.
- Honetaz gaiz, festetan jartzen diren “**puntu lilak**” ere goraipatuak izan dira.
- Hala ere, **beste batzuk** ere agertu dira, hala nola, Igantziko emakume erreferenteen murala, eskolan lantzen diren tailerrak, besta busa, online formakuntzak, talde feminista berrien sorkuntza.

Adibidez:

“Martxoak 8ren inguruko ospakizuna hartu duen indarra azkeneko urteetan”.

“Igantzin orain dela urte bat gutxi gora behera egin zuten emakumeen murala”.

“Azaroak 25aren inguruan antolatu ziren emanaldiak (...) online formakuntza batzuk”

Berdintasunaren arloko ezagutza

Herritarren inguruko informazioa

- Alde positiboa:
- Beti dagoela mugitzen den jendea, ekitaldiak, tailerrak... antolatzen dituztenak.

Adibidez:

“Sektore desberdinak daude”

“Emakumeak sensibilizatuagoak daudela...hartu dute testigo hori”

“Betiko pertsona batzuk mugitzen direla”

Berdintasunaren arloko ezagutza

Herritarren inguruko informazioa

- Hobetu beharrekoa, oztopoak:
- Kultura maila eragin dezake kontzientzian, irekiagoak izaterako orduan.
 - Zaintza lanak oraindik, orokorrean, emakumeen lan bezala ikusten da.
 - Mugimendu soziala: beti berdinak mugitzen dira. Nola erakarri jende gehiago?
 - Mentalitate desberdinak guztion eskubideen inguruan.
- Ekonomikoa, lan baldintzak.
- Gazteak: Kezkagarriak diren gauza batzuetara ez zaie behar den garrantzia ematen: hizkuntz sexistaren erabilera, musika desberdinen letrak, etab.
- Lan baldintza txarrak arlo desberdinetan: genero, kultura eta etnia kontuan hartuz.

Berdintasunaren arloko ezagutza

Herritarren inguruko informazioa

- Adibidez:

“Nahiz eta batzuk adinez gazteak izan, berez buruz nahiko tradizionalak izaten jarraitzen dute”.

“Boterea non dagoen edo nor daukan, lan arloan ekonomikoki hobe dagoena? Ba orduan, zonaldearengatik, agian gizona”.

“Badakit nire ama gaixotzen denean ni joango naizela zaintzera (emakumea), nire anaia ez dela joango”.

“Ni ez, nik uste nire anaia ere egingo lukeela”

“Pertsona gehiago mugitu beharko zirela”

“Zenbat migrante dauden, adibidez, helduak zaintzen baldintza txarretan”.

“Denok dakigu zer egin eta esan baina gero ekintzetan ez da nabari”

“Ez dakit nola esan baina, geroz eta klase baxuagoa izan, horiek zanpatuago daude, zenbat eta soldata eta lanbide hobeak puzten diren egoera hobeak da eskubideen aldetik eta agian mentalidade irekiago”

Berdintasunaren arloko ezagutza

Udalerrien inguruko informazioa

- **Bortzirietako berdintasun teknikariaren** inguruan:
 - Batzuk ezagutzen zuten, beste batzuk ez.
 - Hala ere, guztiak honen beharra ikusi dute.
- **Politikarien eta udalergi desberdinetan egiten den lana** ongi baloratu da. Dena den, hobetzeko bide luzea dagoela helarazi dute, bai babesaren aldetik baita dirulaguntzarenetik.
- Arlo eta eramu desberdinetan, **baliabideak falta** direla esan da.
- **Genero zeharkakotasuna** arlo eta eremu guztietan txertatzeko beharra dagoela komentatu da eta ez salbuespenak salbuespen. Adibidez, puntu beltzak, kultura, osasun etxea... kontuan izan.

Berdintasunaren arloko ezagutza

Udalerrien inguruko informazioa

- Adibidez:

“Denbora eta dirulaguntza gehiago izatea horrelako jarduerak izateko (Emakume eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko). Azkenekoan ibili behar izan ginen ate joka aber nola lortu finantziarioa”.

“Nik uste politikariek dena ongi saltzen dute baina gero ez da behar-beharrezko laguntzarik ematen”.

“Jarduera asko mankomunitateko langileen eskutan geratzen dira, politikarien eskutan ere”

“Genero zeharkakotasuna dirulaguntzarekin elkartzea kezkatzen nau”

Berdintasunaren arloko ezagutza

Komunikabide nagusiak, erabiliak

- **Gehien erabiltzen** diren hedabideen artean **Ttipi-ttapa aldizkaria eta erran.eus** dira.
- Honako hauek bai pertsona helduen artean baita gazteen artean ere.
- Kartelen inguruan, tresna aproposa dela aipatu dute. Hala ere, elkarte, kolektibo eta erakunde guztiek baliabide honetaz baliatzen dira eta, askotan, **jendeak ez du erreparatzen (gehiegi daudelako)**.

Adibidez:

“Tokiko komunikabideak ere badaude”

“Gero badugu ttipi-ttapa, erran.eus”

«Kartel asko jartzen dira eta askotan ia ez diegu erreparatzen»

Berdintasunaren arloko ezagutza

Komunikabide nagusiak, erabilienak

- **Udaletxeko weborriak** ez dira hainbeste aipatu.
- **Orokorrean, sare sozialen erabilera areagotu** beharko litzatekeela uste da. Dena den, aplikazio desberdinetatik informazioa jasotzen dutela jakinaraztera eman dute.
- **Jasotzen duten informazioaren harira:**
 - Festetan puntu lilen informazioa oso garrantzitsua iruditzen zaie.
 - Ez dakite zer egin behar duten pertsona gehiagora iristeko.

Adibidez:

- “Normalean informazioa iristen zaigu bai”
- “Ekintzak egiterako garaian ez dakit zer egin ahal den pertsona gehiagori iristeko”
- “Niri iristen zaizkit mezuak mankomunitatetik *whatsapp* bidez, *instagram* bidez...»

Berdintasunaren arloko ezagutza

Parte hartze soziala_Kolektiboak, erakundeak

- **Kolektiboen ezagutza:** asko daudela komentatu da, ezagutzen dira, hala nola, kirol taldeak, ehiza, talde feministak. Hala ere, desberdintasunak aurkitzen dira, askotan estereotipoak aurkitzen direlako.
- **Emakumeen talde feministak eta emakume taldeak** daudela ezagutzen da, baita haiek egindako lana: gehienbat, martxoak 8 eta azaroak 25 egiten den lana.
- **Erakunde instituzionalaren eta kolektiboen arteko elkarlana:** orokorrean ez dakite komunikazioa duten ala ez. Hala ere, baietzaren esperantza dute.

Adibidez:

“Gauzak antolatzen direnean (berdintasunaren arloan) gehienbat emakumeak dira”.

“Martxoak 8 egiten den mendi martxa, manifa”.

Genero indarkeria

- Elkarrizketa gehienetan, genero indarkeriaz hitz egin da. Hortaz, honen inguruan lan egitea premiazkoa dela nagusitu da.
 - **Genero indarkeriaren aurkako protokoloa** egotea: denok ezagutzen dutena eta erakunde guztiak parte hartzen dutenean, nola erantzun jakiteko.
 - **Puntu lilak** oso garrantzitsuak ikusten dira.
 - **Tailerrak eta formakuntzak** egin: maskulinitatea, adibidez, lantzeko.

Genero indarkeria

- Adibidez:

“Beraiek (mutilak) hartzen dute justo kontrakoa (...) ze eredu dituzten ez da aldatu” (Emakume eta gizonen arteko berdintasunari buruz eta genero indarkeriari buruz aritzen garenean).

“Guri gustatuko litzaiguke ustezko eraso baten aurrean ikastetxean, udaletxean segurtasuna dagokionean, erakunde guztiengan iddatzita izatea protokolo bat non agertu beharko litzateke pertsona hori nora jo behar duen denuntziatzeraz eta behin denuntzia egiten duenik zein pausu jarraitu behar ditu toki desberdinetan, adibidez, nor erraztuko duen psikologoa, abokatua, nor egingen dion jarraipena, zein neurri hartu behar diren indarkeria sufritu duenarekiko eta erasotzailearekiko eta hori dena argi izan idatzita, ez egoteko gure ez jakintasunean hanka sartzen”.

Berdintasunaren arloko ezagutza

Ibilbidearen ardatzak I

1. Ardatza: Tokiko gobernantza eta transbertsalitatea

- Orokorrean toki entitateetan edo toki gobernantzan genero transbertsalitatea kontuan hartzen dela uste dute. Dena den, hainbat adibide ematerakoan zalantzak izan dituzte.
- Behar-beharrezkoa iruditzen zaie genero transbertsalitatea kontuan hartzea toki gobernantzan eta bestelako erakundeetan. Ez badago transbertsalitatearik, ez da aurrerapausorik ematen.
- Ez dute informazio handirik mankomunitateak, haranak edota beste erakunde batzuk (toki gobernantza) egiten dutenaren lanaz berdintasunaren inguruan.

2. Ardatza: Genero indarkeria

- Protokolo orokor bat egotea eta jendeak hau eskuragarri izatea nahitaezkoa ikusten dute.
- Hezkuntzan, adibidez, ikastetxean protokolo bat egotea eskatu dute.
- Puntu lilekin jarraitu, oso baliagarria ikusten dute.
- Hainbat arau edo ibilbide txertatzea.

Berdintasunaren arloko ezagutza

Ibilbidearen ardatzak II

3. Ardatza: Zaintzak, erantzukidetasuna eta baterakotasuna

- Oraindik lan handia geratzen da.
- Ahalik eta lehen hasi behar da honen inguruan lan egiten.
- Orokorrean, gaur egun etxebizitza gehienetan zaintzak emakumeen esku daudela pentsatzen da, salbuespenak salbuespen.
- Baterakotasuna sustatzeko baliabideren bat txertatzea beharrezkoa dela uste dute.

4. Ardatza: Ahalduntzea, partaidetza soziopolitiko eta balore aldaketa

- Ahalduntze tailerrak beharrezkoak ikusten dituzte.
- Ere antzematen dute gero eta emakume gehiago botere postuetan daudela edo egotera aurkezten eta animatzen direla.
- Gero eta emakume gehiago ahotsa dutela uste dute. Dena den, honetan lan egiten jarraitzea gustatuko litzaieke oraindik bidea egiteko dagoelako.
- Maskulinitatea ere lantzea aproposa ikusten dute, emakume askok ahaldundu nahi dutelako baina mutilak edo gizonak ez dute ikuspuntua aldatzen eta horrek zailtasunak ere jartzen ditu.
- Kiroletan gero eta emakume gehiago daudela ikusten dute. Hala eta guztiz ere, dantza eta futbola (adibide gisa aipatu zen) oso estereotipatua jarraitzen du.

Tailer parte-hartzaileak

Sarrerako informazioa

Tailer parte-hartzaileak

- Diagnostiko hau egiteko, garrantzitsua izan da Bortzirietan bizi eta/edo lan egiten duten pertsonen ekarpena, eta, horretarako, metodologia kualitatiboaren barruan, **4 tailer parte-hartzaile** egin diren arlo desberdineko pertsonekin.
- Tailer parte-hartzaileetan galdetegi batez osaturiko txosten batetaz baliatu gara. Erantzunak paperean idatzi dituzte baina gero amankomunean jarri dira, besteen ekarpenetaz elikatzeko.
- Tailer parte-hartzaileen **iraupena 2 ordukoak** izan dira.
- Talde bakoitzeko txosten mota bat, taldeari egokitua. Orokorrean, 7 galdera orokor 6 bloke desberdinetan banatuak.

Tailer parte-hartzaileen gidoiaren egitura

Talde guztiekin **hiru atal orokor** landu dira:

- Lehenengo atalean, beraientzat zer den emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna galdetu zaie.
- Bigarren atalean, Bortzirietako eta ondoren, zehazki haien udalerriko emakumeen eta gizonen berdintasunaren egoerari buruzko pertzepzioaren inguruan galdetu zaie, indarguneak, arazoak eta zailtasunak desberdintzen eta aipatuz.
- Hirugarren atalean, etorkizunean begirada jarri dugu eta bakoitzarentzat lehentasunezko ildo edo jarduera garrantzitsu iruditzen zaienetaz hausnartu gara.

Tailer parte-hartzaileen gidoiaren egitura

Taldearen arabera, ondorengo atalak ere aztertu dira:

- Genero-zeharkakotasuna
- Ibilbidearen lau ardatzak: 1) Tokiko gobernantza eta transbertsalitatea, 2) Genero indarkeria, 3) Zaintzak, erantzukidetasuna eta baterakotasuna eta 4) Ahalduntzea, partaidetza soziopolitikoak eta baloreen aldaketa
- Zehazki bere arloan: beraien ikuspuntua emakumeen eta gizonen berdintasun egoerari buruzkoa, indargunean eta gabeziak hain arloan berdintasuna murgiltzeko.

Tailer parte-hartzaileak

Profilak eta egutegia

TALDEAK	NOIZ	ORDUA	NON
Berdintasun Batzordea (Berdintasun zinegotziak)	Irailak 19	9:00	Igantziko udaletxean
Euskara eta kultur teknikariak eta udaletxeko administrariak	Irailak 20	8:00	Igantziko udaletxean
Eskola eta institutuko zuzendari eta langileak	Irailak 27	9:00	Igantziko udaletxean
Talde feministak	Irailak 19	18:00	Igantziko udaletxean

Tailer parte-hartzaileak Profilak

TALDEAK	EMAKUME	GIZON	GUZTIRA
Berdintasun batzordea (Berdintasun zinegotziak)	3	1	4
Euskara eta kultur teknikariak eta udaletxeko administrariak	4	-	4
Eskola eta institutuko zuzendari eta langileak	3	2	5
Talde feministak	5	-	5
Guztira	15	3	18

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna

Bortzirietan lortzeko

Alderdi positiboak

Bortzirietan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko ikusten diren **alderdi positibo nagusienak** (gehiagotan aipatuak izan direnak) honakoak dira:

- ✓ Bortzirietako Berdintasun Teknikaria izatea.
- ✓ Bortzirietan dauden emakume sareak eta hauek duten indarra: talde feministak eta emakume taldeak.
- ✓ Bizilagunen artean elkarlanaren beharra ikusten dela.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna

Bortzirietan lortzeko

Alderdi positiboak

Tailer parte-hartzailetan aipatutako **beste alderdi positiboak** hauek dira:

- Bortziriak osatzen duten 5 udalerrri desberdinetako jaietan jartzen diren “Puntu lilak”.
- Emakumeen arteko elkartasuna, bai herri mailan baita bailarakoan ere.
- Gizarte Zerbitzuak orain arte egindako lana.
- Udal eta mankomunitateak elkarlanean aritzea.
- Herritarrak geroz eta kontzientzia gehiago dutela emakume eta gizonen arteko berdintasuna lortzearen beharrean. Gazteen presentzia handiagoa berdintasuna lortzeko egiten diren ekintzetan.
- Orokorrean, Bortzirietako ikastetxeek egindako lana eta berdintasuna lortzeko duten kontzientzia. Honetaz aparte, Skolae programa eskoletan txertatua izatea.
- Emakume gazteentzako zuzendutako bertso eskola: erreferenteak sortzen dituelako.
- Mutilak eta neskak geroz eta gehiago elkarrekin egiten dutela lan.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi positiboak

Igantzi

- Bortzirietako Berdintasun Teknikaria herrian bulegoa izatea.
- Eskolaren inguruko informazioa:
 - Emakumezkoen murala egotea: hurbileko erferenteak.
 - Eskola txikia: hurbiltasuna eta komunikazioa eragiten du.
- Informazioa eta mezuak erraz zabaltzen dira.
- Herritarren parte-hartzea emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko sustatzen eta sortzen diren ekintza desberdinetan.
- Emakume eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko egiten diren ekintzak eta bestelakoa honetan ere oinarritzen dira.
- Emakume taldea sortu izana
- Kirol talde mistoak daude.
- Gazteen mugimendua nabaria da.

Arantza

- Herritarren parte-hartzea emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko sustatzen eta sortzen diren ekintza desberdinetan.
- Emakume eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko egiten diren ekintzak eta bestelakoa honetan ere oinarritzen dira.
- Kirol talde mistoak daude.
- Gazteen mugimendua nabaria da.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi positiboak

Etxalar

- Herri txikia da. Hortaz, horrek hurbiltasuna eta ohituretan desberdintasunik ez egotea eragiten du.
- Talde feminista egotea.

Bera

- Berako udalak emakumeen eta gizonen arteko berdintasun lortzeari garrantzia ematen dio. Gainera, komunikazio ona dago entitate, kolektibo eta udalaren artean.
- Herriko talde feministek laguntza eta informaziorako erreferente gixa ikusten dira.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi positiboak

Lesaka

- Emakumeen elkarlana eta emakumeen sare desberdinak.
- Tokiko udal eta entitate desberdinen laguntza izatea eta udalaren parte-hartzea ekintza desberdinetan.
- Eraso bat gertatzen den momentuan, herritarren artean hau salatzeke sortzen den mugimendua.
- Kulturalki herri aktiboa da eta horrek mugak gainditzeko erraztasuna eragiten dut.
- Bortzirietako Berdintasun teknikaria egotea, herrian eta bailaran beharrezkoak diren diru laguntzak, ekintzen koordinazioa eta informazioa emateko edo laguntzeko.
- Herriaren kokapenarengatik, independentzia ekonomikoa du.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi negatiboak/oztopoak

Oztopoak:

- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzearen “teoria” guztiak dakitela baina **oso gutxik martxan jartzen** direla.
- Arlo desberdinetan **denbora falta** antzematen da berdintasun lortzeko ekintzak egiterako garaian, genero-zeharkakotasun falta dela eta.
- Bost udalerriak desberdinak izatea.
- Bailara osorako Berdintasun Teknikari bakarra egotea.
- Generoarekin lotutako **estereotipoak** arlo desberdinetan aurki daitezke, hala nola:
 - Lanbide desberdinetan eta hauen lanpostuetan.
 - Zaintzak noren ardurapean jarraitzen dute.
 - Familia eredu estereotipatuak.
 - Landa eremuko estereotipoak.
 - Kirol eredu tradizionalak: orokorrean, erreferente gisa mutil kirolariak.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko

Alderdi negatiboak/oztopoak

Oztopoak:

- **Eredu “onen” falta**, betiko baloreen falta (errespetu falta) sumatzen da.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeak duen garrantziaren **kontzientzia falta edo eskasa**. Ez da premiazko gaia bezala ikusten.
- **Hezkuntza eta ikastetxeak:**
 - Eskoletan berdintasunaren alde lantzen dena zerbait akademikoa balitz bezala antzematen da, ez bai dago transbertsalitatearik edo familiak askok ez dute honekin bat egiten.
 - Eskolak ezin ditu bakarrik ohitura matxistak aldatu, denon lana, familiaren lana premiazkoa da.
 - Institutuak ez daude “Skolae” proiektuaren barne.
 - Sexu-hezkuntza falta, berdintasunean oinarritutakoa.
 - Lanbide heziketako eremua maskulinizatua jarraitzen duela sumatu da.
 - Desinformazioa. Adibidez, feminazi hitzaren erabilera.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi negatiboak/oztopoak

Oztopoak:

- **Lan arloarekin** hainbat oztopo azaldu dira:
 - Lan baldintza desberdinak daudela nabarmentzen da.
 - Enpresetan dagoen desinformazioa eta desinteresa baterakotasuna inguruan. Adibidez: Amatasuna, murrizketa, etab.
 - Gizonetan kontzientzia falta sumatzen da. Rolak oso barneratuak dituzte (lan desberdinak gizon eta emakumeentzat).
- Udal arloko **politikari gehienak gizonak** dira. Hortaz, ikuspegi gutxi egon daitekela pentsatzen da.
- Emakumeak, gaur egun **aho “gutxi”** edo “baxuarekin” jarraitzen dute.
- Aurrera eramaten diren jarduera eta ekitaldi desberdinak duten **eragina neurtzeko tresna falta**.
- **Baliabide eta denbora falta**.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi negatiboak/oztopoak

Igantzi

- Herri txikia izanda, generoarekin lotutako rolak oso estereotipatuak eta barneratuak daude.
- Talde feministako partaideak zailtasunak ikusten dituzte bestelako herritarrak erakartzeko.
- Arlo desberdinetan ez dago paritaterik.

Arantza

- Lanak genero roletan eta estereotipoetan oinarrituak jarraitzen dute.
- Aldaketari beldurra sumatzen da.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunak ekarriko lituzkeen onuren ez jakintasuna eta desinformazioa nabaritzen da, gehienbat pertsona helduen artean.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko Alderdi negatiboak/oztopoak

Etxalar

- Herri txikia denez, betiko ohiturak oso barneratuak daude. Adibidez, familiako bakoitzaren eginkizunak.
- Herritarren parte-hartze eskasa.
- Zaila ikusten da herritarren ohiturak aldatzea.

Lesaka

- “Beti gazte” taldea oso zentralizatua dago, baina ez du lanik egiten emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko.
- Espazio publikoen banaketa desberdina.
- Bortzirietako Berdintasun teknikaria “etiketa” bat bezala ikusten da edo ikus ditzakete batzuk.
- Tradizioan oinarritutako hezkuntza, enborra.
- Genero indarkeria
 - Emakumeak indarkeria jasan eta gero salatu nahi ez izatea: babes falta? Beldurra? Atzera pausoa? Lotsa?
 - Oraindik asko landu beharreko gaia.
 - Herritarren inplikazio falta edo gutxi

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna udalerrietan lortzeko

Alderdi negatiboak/oztopoak

Bera

- Mobilizazio falta eta pasibitatea sumatzen da bai herritarren artean baita talde feministaren barne dauden persona batzuen artean (beste askok ez dute jarrera hau).
- Instituzioen lana bakarrik azaroak 25 eta martxoak 8ren inguruan, egun horietatik at ezerrez.
- Sektore batzuetan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko eta genero indarkerian kontzientzia falta. Adibidez, ostalaritzan.

Jarduerak eta komunikabideak

Alderdi positiboak eta oztopoak

Alderdi positiboak:

- Instituzioak bere aldetik jartzen ari dute hizkuntz sexista alde batera uzteko, adibidez, hizkuntz ez sexista eta inklusiboaren formakuntzak jasotzen eta hemen ikasitakoa txertatzen.

Oztopoak:

- Komunikabideen, sare sozialen informazioa, ohiturak, musika desberdinen letrak, etab., sexistak dira. Honen kritikotasun falta eta normalizazioa larritzat ikusten da.
- Herritarren artean hizkuntz sexistaren erabilera nabarmena da.
- Hizkuntza sexistaren erabilera esparru desberdinetan.
- Komunikabide desberdinetatik zabaltzen berdintasunaren kontrako mezuak sortzen duten beldurra.
- Sozializazio modua jerarkizatua eta desberdindua, estereotipoetan oinarritua.
- Sare falta eta hauek eraikitzeko eta sustatzeko denborarik ez.

Emakumeen aurkako indarkeria

Alderdi positiboak eta oztopoak

Alderdi positiboak:

- Herritarren konpromezua salaketa bat egon denean.
- “Puntu lilak” festetan egotea.
- Talde feministak egindako lana genero indarkeriarekin amaitzeko.
- Azaroak 25 egunean egiten diren ekintzak.
- Genero indarkeria lantzeko gogoak, bai emakumeekin bai gizonezkoekin ere (adin guztiei zuzendua). Maskulinitate tailerrak.

Emakumeen aurkako indarkeria

Alderdi positiboak eta oztopoak

Oztopoak:

- Pornografiak erakartzen dituen ondorioak.
- Indarkeria matxistaren aurkako protokolorik ez egotea, Bortzirietako udalerrri guztientzako berdina, bateratua.
- Formakuntza eta tailer gutxi.
- Gazte eta helduen artean antzematen diren jarrera matxistak.

Erantzukidetasuna eta kontziliazioa

Alderdi positiboak eta oztopoak

Oztopoak:

- Hezkuntza, osasuna, zaintzak eta denbora librearekin lotura duten jarrerak, lehen normaltzat hartzen zirenak, gaur egun oraindik ikus daitezke. Adibidez:
 - Nor jarraitzen du zaintzen?
 - Gurasoen bileretara nor joaten da?
 - Nor geratzen da etxean?
 - Nor galtzen du bere aisiarentzako denbora?

Etorkizunean begira

Premiazko jarduerak I

Genero indarkeriarekin lotura duten jarduerak:

- Eraso matxisten eta genero indarkeriaren aurkako protokoloak egitea eta txertatzea (instituzioetan zein talde feministetan).
- Tratu txarrak jasan dituzten familientzako etxeak eskeini.

Hezkuntza eta formakuntzarekin lotura duten jarduerak:

- “Tabu” moduan hartzen diren gaiak eta jarrerak normalizatzen saiatu.
- Lanbide heziketara bideratzen duen hezkuntza ibilbidea berrikustea.
- Dinamika gehiago egin (taldeak, tailerrak, formakuntzak, jardunaldiak etab.) adin desberdineko herritar guztiei zuzenduak, baita udaletxeen langile eta politikariei zuzenduak, gai desberdinak jorratzen direnetan. Adibidez:
 - Eraso matxisten inguruko hitzaldiak.
 - Maitasun erromantikoaren inguruko tailerrak.
 - Ahalduntzea sustatu eta, horretarako, formakuntzak izan.
 - Amatasunaren inguruko hitzaldiak ematea.
 - Berdintasuna edo parekidetasuna lantzen duten saio gehiago

Etorkizunean begira

Premiazko jarduerak II

Komunikazioarekin eta harremanarekin lotura duten jarduerak:

- Ama-sarea sortu eta Bortzirietako herritar guztiei batzen diena ere. Honetaz gain, talde feminista guztiak biltzen duen bat.
- Topaguneak sortu.
- Sentsibilizazio kanpainak egin, urte osoan zehar.
- Elkarlanean aritu: udala, zerbitzuak, talde feministak, gazteak, etab.

Instituzioekin eta bestelako erakundeekin egin zerikusia duten premiazko jarduerak emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko garaian:

- Berdintasun zerbitzua martxan jarri.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko berdintasun plana egin eta martxan jarri, jarraitu beharreko irizpideak argitzen duena.
- Genero-zeharkakotasuna arlo desberdinetan txertatu eta erabili.
- Dirulaguntza gehiago jaso.

Berdintasun planaren ardatzen ibilbiderako ekarpenak

Tokiko gobernantza eta transbertsalitatea

- Instituzioen partez, emakumeen presentzia areagotzeko bultzada sustatu behar.
- Politikoen inplikazioa handitu behar da, adibidez, formakuntza gehiago jasotzen (bai modu mistoan bai bereiztuak ere).
- Politikariak ekitaldi inklusiboak bultzatu.
- Gobernantzan parte hartzen duten persona guztion artean sarea sortu eta elkarlanean ibili.
- Agerraldietan, emakumeen presentzia parekidea sustatu (udal, entitate, mankomunitate...).
- Desestereotipatu zinegotziak paritatea lortzeko bidean.
- Egunero berdintasuna lortzeko kanpainak egin, ez bakarrik egun zehatzetan (azaroak 25 eta martxoak 8)
- Euskara berdintasunean bultzatu.

Genero indarkeria

- Formakuntzak: sentsibilizatzeko eta emakumeen egoera ulertzeko.
- Indarkeria matxista jasan duen emakumeari babes gehiago eman, neurriak eta baldintzak hobetuz. Adibidez: etxebizitza, lana.. eskeini
- Genero indarkeriaren aurkako kanpaina “potenteak” egin.
- Indarkeri matxistarekin amaitzeko Bortzirietako bos udalen protokolo adostua eta bateratua.
- Erasotzailea identifikatzeko beharra sustatzea eta ez erasotua izan den emakumea.
- Espazio gehiago sortu gaiaz eztabaidatzeko eta ez “fabu” bezala hartzeko

Berdintasun planaren ardatzen ibilbiderako ekarpenak

Zaintzak, erantzukidetasuna eta baterakotasuna

- Aldatu behar da “emakumeenak” diren lanen ikuspegia.
- Lehentasuna eman behar zaio kontziliazioari.
- Zaintza komunitateak sortu, herritarren artean, bakoitzak aisiarentzako denbora izan dezan.
- Dirulaguntza gehiago eskeini baterakotasuna posible izan dadin.
- Baterakotasuna sustatzeko neurriak txertatu, hala nola, ludoteka.
- Bultzatu gizonen lana erantzukidetasunarekiko.

Ahalduntzea, partaidetza soziopolitiko eta balore aldaketa

- Emakume baserritarren hitzari balioa eman.
- Emakume erreferenteen mapa sortu eta hauek ezagutzeko jarduerak egin.
- Emakumeei ahotsa eman behar zaie, entzunaldi aktiboa eginez.
- Emakumeentzat diren espazioak sortu, non eroso sentitu daitezkeen eta beraien ahotsa izan.
- Txikitatik aukera desberdinak eskeini (sozializaio modua aldatu)

8. Fase kuantitatiboa

Inkesta onlineko ondorioak, emaitzak

Inkestaren emaitzak

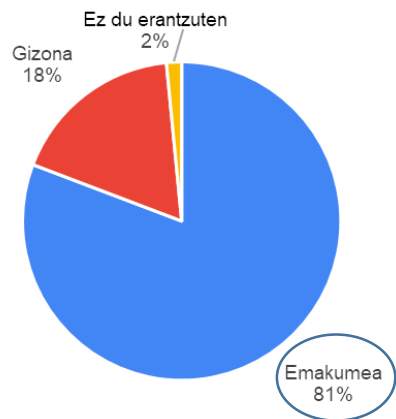
Orrri teknikoa

- Teknika: Inkesta kuantitatiboa
- Eremua: Bortziriak
- Elkarrizketa mota: Online elkarrizketa autoadministratua (CAWI), galdetegi erdi egituratuarekin (galdera itxiak, eskaladunak eta irekiak), Bortziriak osatzen duten 5 udalerritako hedabideetatik banatuta (Arantza, Bera, Etxalar, Igantzi eta Lesaka), hainbat oroigarrirekin.
- Unibertsoa: Bortzirietan bizi diren emakumeak eta gizonak, 18 urtetik gorakoak.
- 8600 pertsona inguru dira, NaStat 2021 inkestaren datuen arabera.
- Azken lagina: 130 kasu
- Sexuaren arabera: 105 emakumek, 23 gizonek eta 2k ez dute erantzun.
- Hasierako lagina: 133 kasu (3 kasu baztertu dira adinaren arabera – 18 urtetik beherakoa – edo bizilekuaren arabera – Bortzirietatik kanpo –).
- Lagin-mota: ez-probabilistikoa, borondatezkoa, biztanleria osoaren estatistika-ordezkaritzarik gabea, laginaren tamainaren eta sexuaren eta adinaren arabera banatuta (gutxienez 380 kasu lortu beharko ziren – sexuaren araberrako orekarekin – lagina adierazgarria izateko).
- Landa-data: 2022ko irailaren 20tik urriaren 9ra.
- Anonimotasuna eta konfidentzialtasuna: elkarrizketatutako pertsonen erantzunen erabateko anonimotasuna bermatzen da, estatistika-taulak egiteko soilik erabili baitira.
- Datuen aurkezpena: Laginaren sexuaren araberrako banaketa desberdina denez, datuak guztizko lagin gisa aurkezten dira, emakumeen erantzunen pisu handiagoarekin. Garrantzitsua den kasu batzuetan, emakumeen eta gizonen arteko erantzun bereziak aipatuko dira, baina ezin dira sexuen arteko datuak konparatu laginaren distantziagatik.

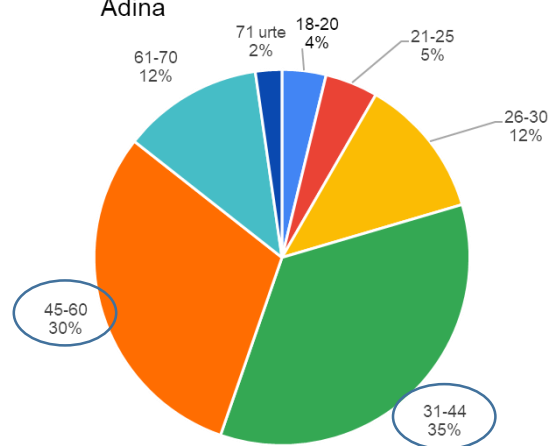
Inkestaren emaitzak

Azken laginalen xehetasuna

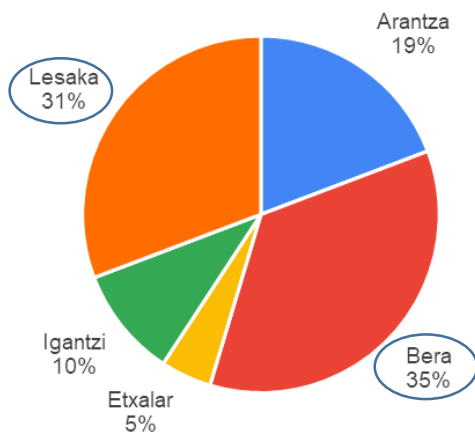
Sexua

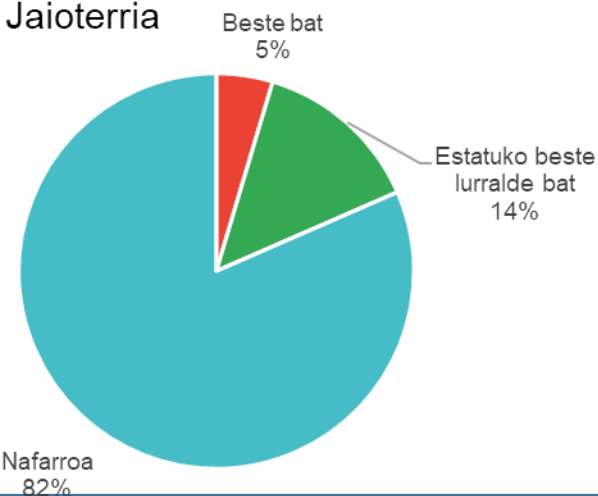
Adina

Zonaldea

Jaioterria

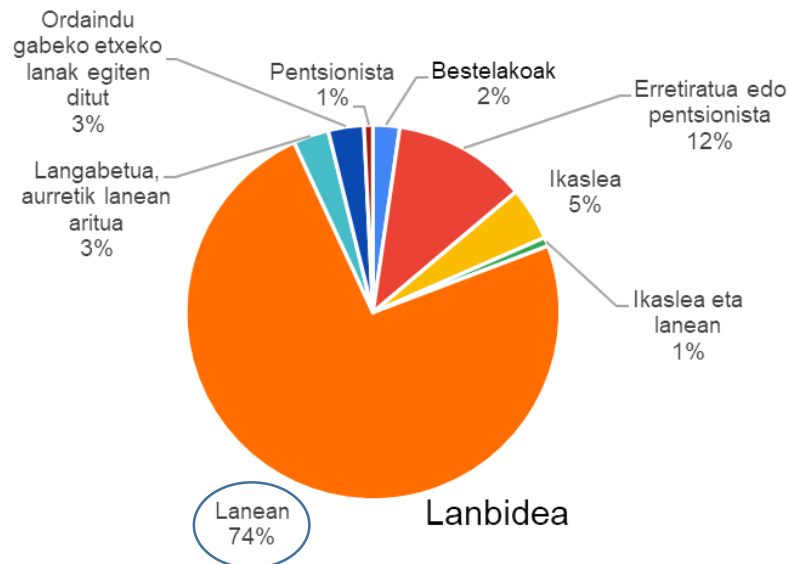
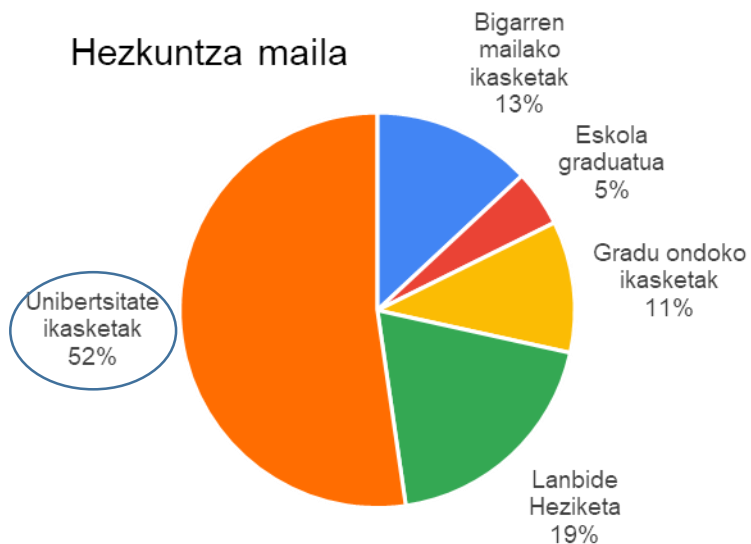
Laginarren profila:

- Erantzun guztien % 81a emakumeak dira.
- Gehienek (% 65) 31 eta 60 urte bitartean dituzte.
- Udalerrika, Berako eta Lesakako pertsona gehiago erantzun dute. Etxalarko herritarren ordezkaritza txikiagoa izan da.
- Erantzuten dutenen % 80a baino gehiago Nafarroan jaiotakoak dira.

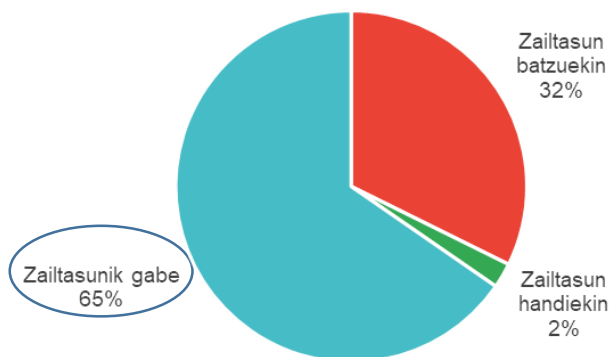
Inkestaren emaitzak

Azken laginaren xehetasuna

Hezkuntza maila

Familiaren egoera ekonomikoa

Zaintzen erantzukizuna:

- Pertsonen % 41 bikotean bizi dira, seme-alabekin, eta % 22 seme-alabarik gabe. % 15 beste senide batzuekin bizi da. Gainerakoak bestelako familia motakoak dira. Guraso bakarreko etxeen ehunekoak bada.
- Erantzun duten pertsonen % 45ek 16 urtetik beherako seme-alabak dituzte beren ardurapean, batez ere 1 eta 2 bitartean etxekeo unitate bakoitzean.
- Pertsonen % 30en ardurapean beste mendetasun-motak dituzten pertsonak daude (adinekoak, desgaitasunen bat dutenak).

Laginaren profila:

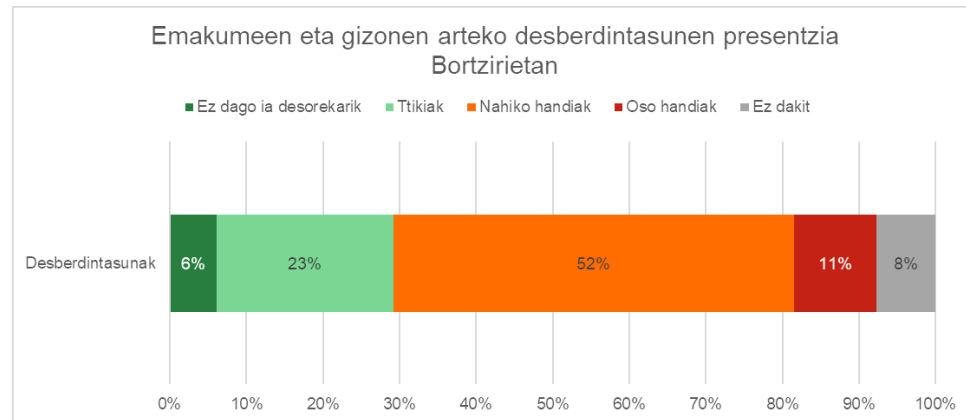
- % 72k hezkuntza-maila handia du (unibertsitatekoa edo graduondokoa)
- % 74k gaur egun lan egiten du, eta % 12 erretiratuak edo pentsiodunak dira.
- % 65 zailtasunik gabe iristen da hilaren amaierara, eta heren bat zailtasunen batekin.

Bai sexuaren araberrako osaeragatik, bai hezkuntza-mailagatik eta bai egoera ekonomikoagatik, ez da inguruko biztanleriaren lagin adierazgarri bat, baizik eta profil aktibo bat, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren gaiarekin oso prestatuta eta kontzientziatuta dagoena.

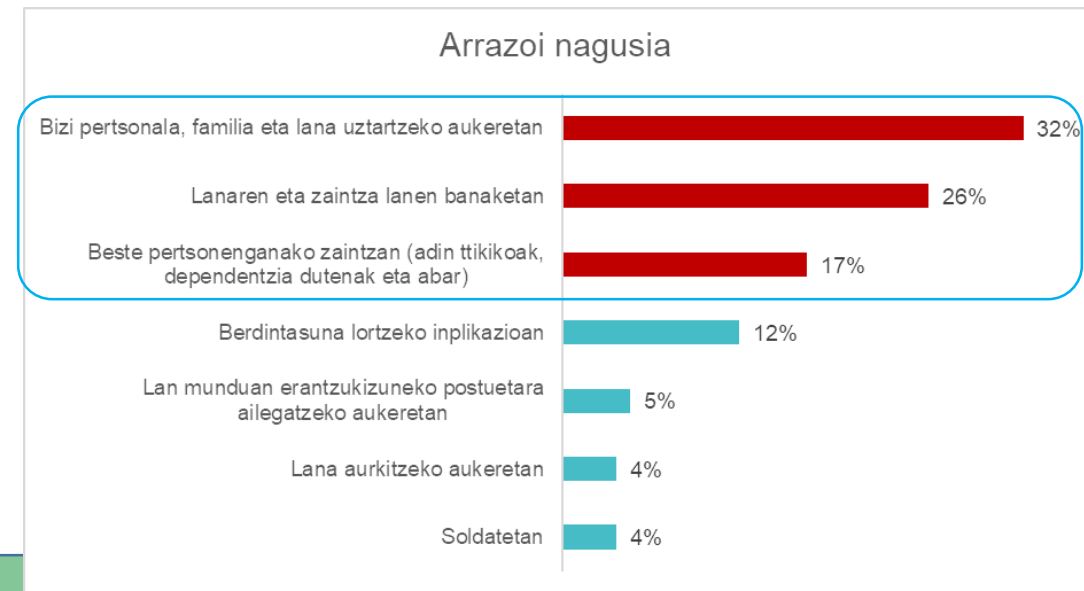
Berdintasuna Bortzirietako herritarretan

Desberdintasun-eremuei buruzko pertzepzioak

- Inkesta erantzun duten pertsonen % 63k desberdintasun dezente edo oso handiak hautematen dituzte emakumeen eta gizonen artean Bortzirietan.
 - Ia laurden batek desberdintasun txikiak hautematen ditu, eta % 8k ez daki. Oso txikia da desberdintasunik hautematen ez duten pertsonen proportzioa.
- Oro har, desberdintasun nagusiak zainketen eremuan hautematen dira, toki erakundeak baliabide eta zerbitzuekin esku har dezakeen eremuan.
 - Berdintasuna lortzeko inplikazioan ere desberdintasunak daudela adierazi da.
 - Gainerako aipamenak laneko desberdintasunari buruzkoak dira.

Oinarria: Inkesten guztira.

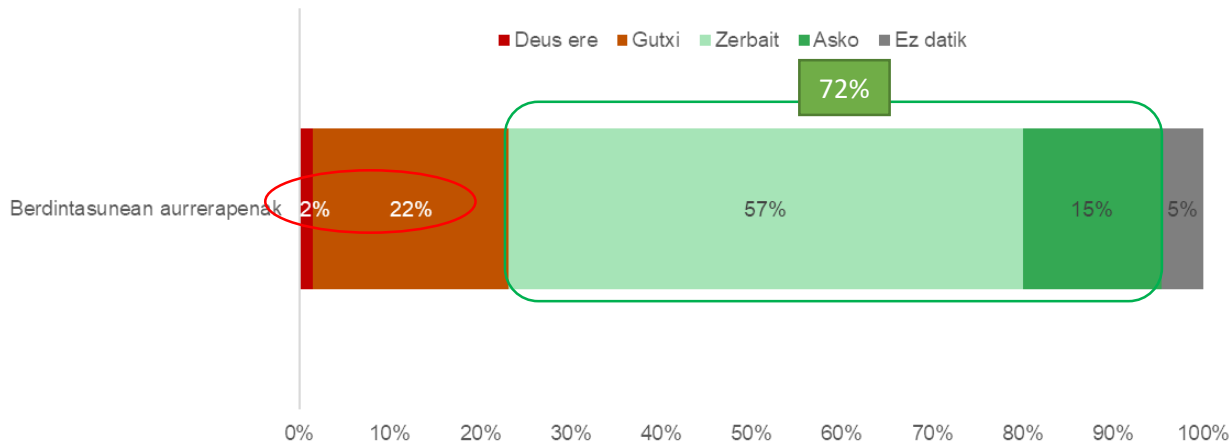
Oinarria: Desberdintasunak hautematen dituztenak (Oso handiak + Nahiko + Txikiak). Erantzun bakarra, arrazoi nagusia.

Berdintasuna Bortzirietako herritarretan

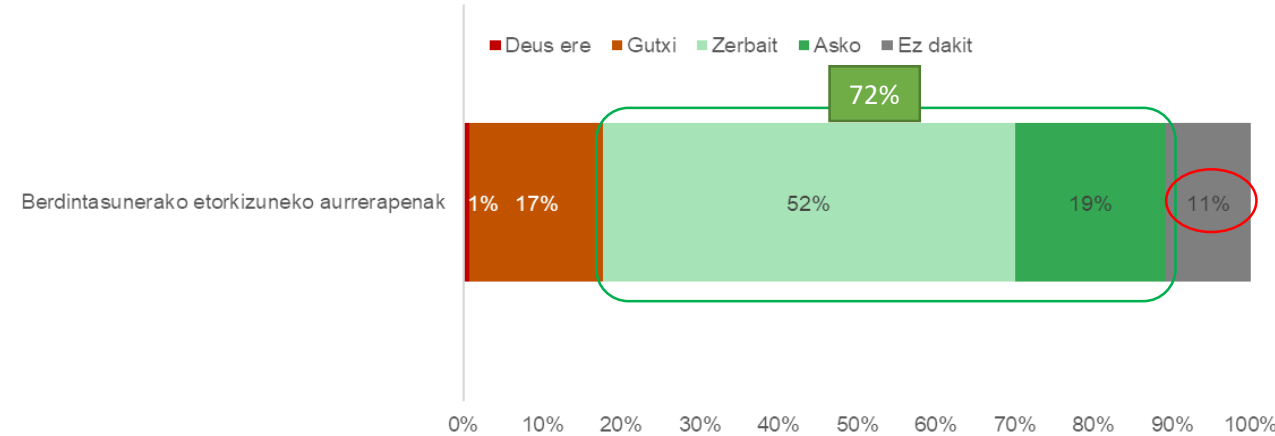
Berdintasun-mailaren bilakaera eta proiektzioa

- Inguruko berdintasunerako bideari buruzko pertzepzio positiboa, oro har.
- % 72k uste du azken 10 urteetan pixka bat edo asko aurreratu dela emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko bidean, eta proportzio horrek berak uste du hurrengo urteetan ere aurrera egiten jarraituko dela.
- Hala ere, erantzun dutenen bosten batek uste du gutxi edo batere ez dela aurreratu, eta bikoiztu egin da etorkizunean zer gertatuko den ez dakiten pertsonen kopurua (batez ere emakumeak).

Berdintasunean aurrerapenak azken 10 urteetan

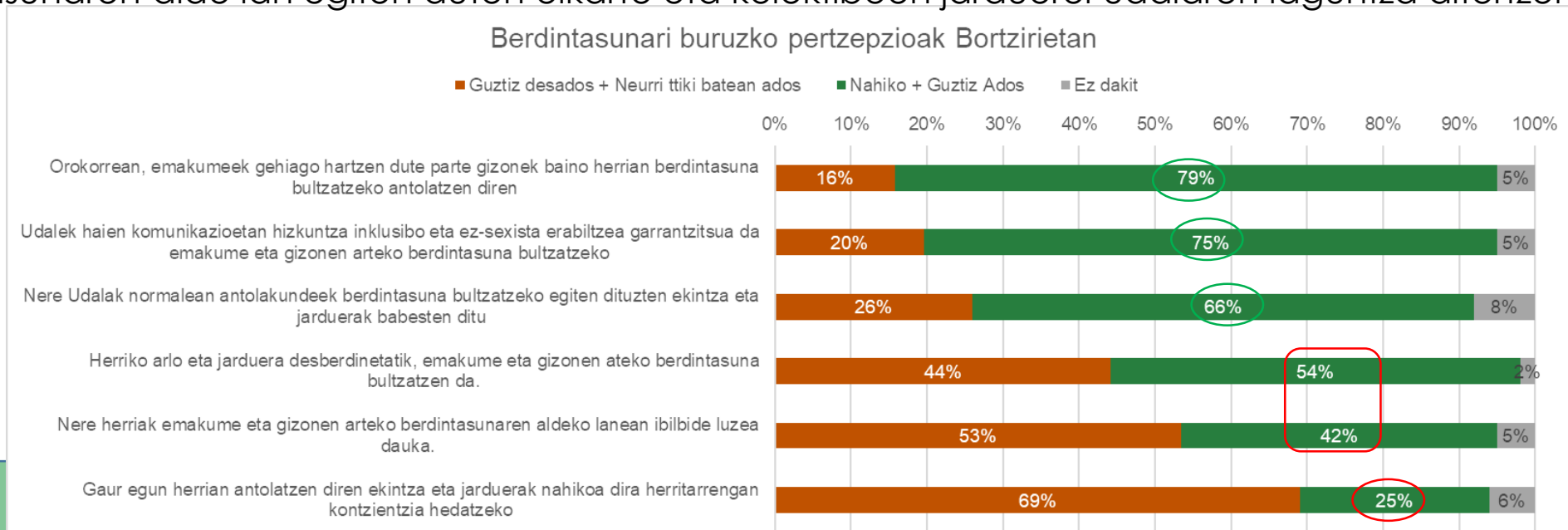
Berdintasunean aurrerapenak hurrengo 10 urteetan

Berdintasuna Bortzirietako udalerrietan

Berdintasuna sustatzeari buruzko pertzepzioak

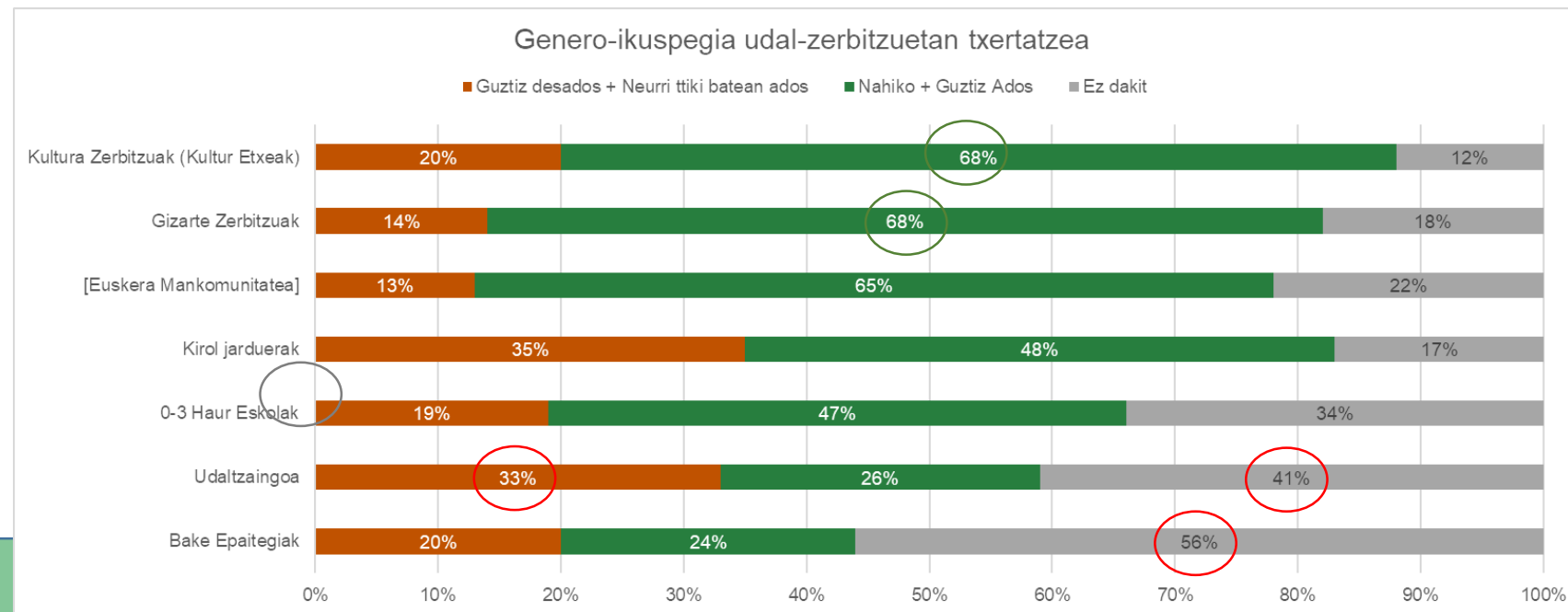
- Erantzun dutenen erdiak baino gutxiagok aitortu du Bortzirietako udal-sailek ibilbidea dutela berdintasunaren aldeko lanean, baina erdiek baino gehiagok adierazi dute berdintasuna udal-sailetatik sustatzen dela.
- Gehienek uste dute udal-komunikazioetan hizkera inklusiboa eta ez-sexista tresna ona dela sustapen horretarako.
- Udalak berdintasuna sustatzeko antolatzen dituen ekintzei dagokienez, gehienek onartzen dute emakumeak direla modu aktiboagoan parte hartzen dutenak, eta laurden batek soilik uste du egiten dena nahikoa dela.
- Berdintasunaren alde lan egiten duten elkarte eta kolektiboen jarduerari udalaren laguntza aitortzen zaie.

Berdintasuna Bortzirietan

Genero ikuspegia zerbitzuetan

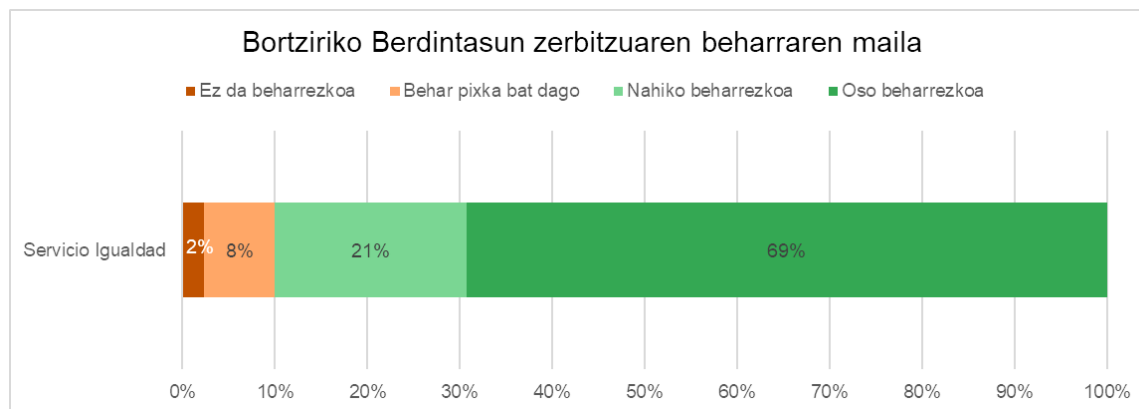
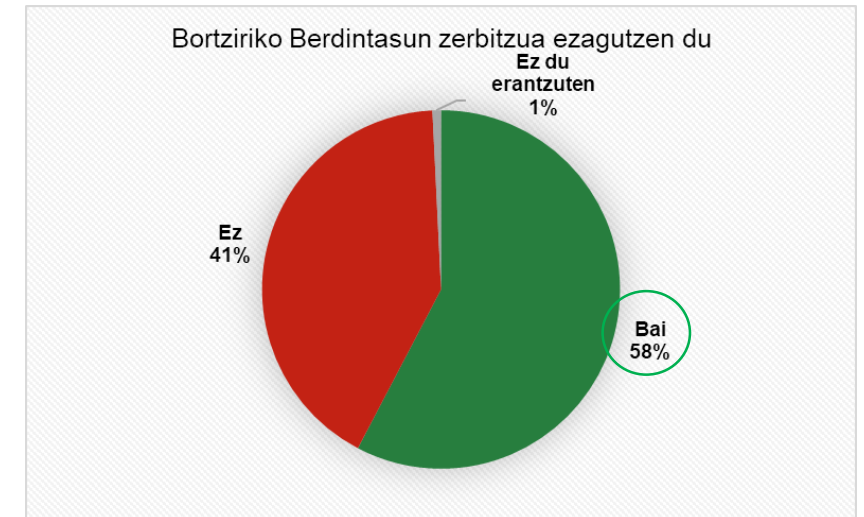
- Kultura eta Oinarrizko Gizarte Zerbitzua dira, elkarrizketatutako pertsonentzat, beren lana emakumeen eta gizonen arteko aukera-berdintasunaren printzipioan gehien oinarritzen duten zerbitzuak, eta % 70 inguru ados + oso ados daude.
- Ondoren, Euskera Mankomunitatea.
- Batez besteko balorazioa Kirolerako eta Hezkuntzarako (0-3) – azken horretan zerbitzua ezagutzen ez duten pertsonen herenak ez du balioetsiko –.
- Udaltzainek eta Bake Epaitegiak puntuazio okerragoa dute berdintasunaren ildoko lanaren arloan – are gehiago, ez dakitelako –.

Bortziriko Berdintasun saila

Arloaren eta bere jardueren ezagutza eta beharra

- Erantzuten duten pertsonen erdiak baino gehiagok ezagutzen du Bortzirietako berdintasun-zerbitzuaren sorrera, eta gehienek beharrezkotzat edo oso beharrezkotzat jotzen dute.
- Elkarrizketatutako pertsona gehienek beharrezkotzat edo oso beharrezkotzat jotzen dituzte zerbitzuak proposatutako jarduera edo ekintza guztiak.

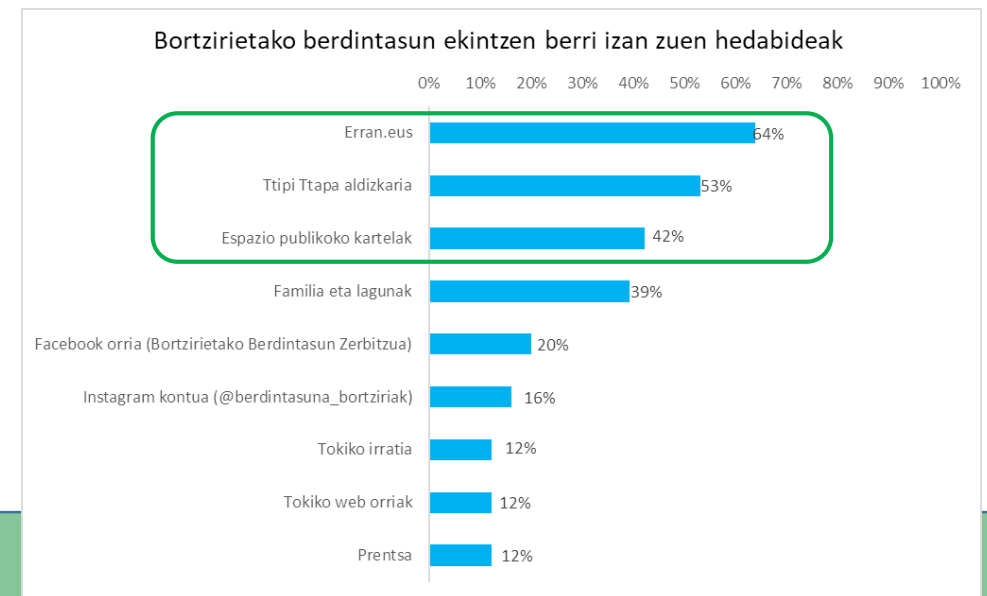
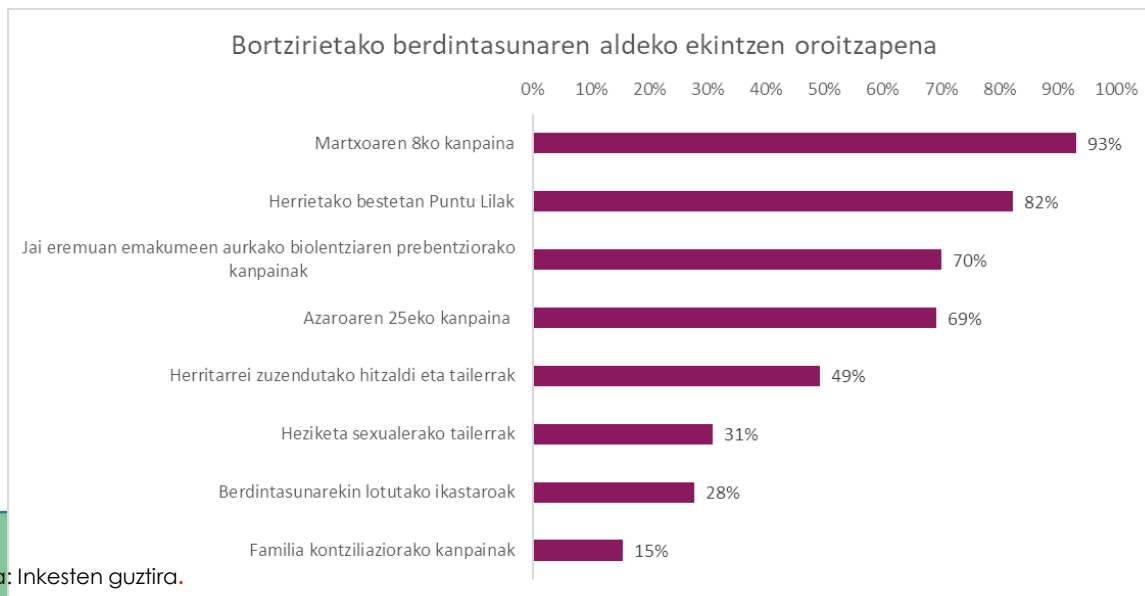

Berdintasun-ekintzen premia-maila	Nahiko + Oso beharrezkoa
Heziketa sexual eta afektiboa	95%
Genero indarkeria	92%
Genero eta sexu-aniztasuna	91%
Neskentzat ahalduentze tailerrak	88%

Bortziriko Berdintasun Zerbitzua

Berdintasunaren aldeko ekintzen oroigarria

- Elkarrizketatutako pertsonen laurdenek berez gogoratzen dituzte emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko Bortzirietan egindako ekintzak, jarduerak edo kanpainak.
 - Berez gogoratzen dutenen % 70 baino gehiago emakumeak dira, lagin guztien proportzioaren ildotik.
- Gehien gogoratzen diren ekintzak eta jarduerak funtsezko datekin (8M eta azaroaren 25a) eta jai-guneekin (puntu lila, kanpainak eta jolasak jaietan) lotutakoak dira.
- Aipamen gutxiagorekin, Talde Feministaren jarduerak, tailerrak, hitzaldiak eta prestakuntzak, kultur jarduerak eta Xulufinak sarea ere agertzen dira.
- Hauek dira ekintza horien berri izan zuten komunikabide nagusiak: Erran.eus, Ttipi Ttapa aldizkaria eta Espazio publikoko kartelak

Bortziriko Berdintasun Zerbitzua

Ekintza eta jarduera berrien proposamena

Elkarrizketatutako pertsonen laurdenek Bortzirietan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko egin litezkeen beste ekintza edo jarduera batzuk aipatu zituzten.

Aipamen gehienak gizonei, haurrei eta gazteei zuzendutako prestakuntza- eta sentsibilizazio-ekintzei buruzkoak dira.

- **Gizonei zuzendutako ekintzak: maskulinitate tailerrak**

Maskulinitate sano eta berriak

Gizonekin berdintasunaren gaia lantzeko premia dagoela iruditzen zait, gizon gehienek ez baitute euren egitekotzat hartzen berdintasunaren alde lan egitea.

Indarkeria matxistari buruzkoak (sentsibilizazioa, arreta...) , urte osoan. Gizonentzako des-ahalduntzea, lanketa berezia.

- **Haurrentzako ekintzak**

Ahalduntze tailerrak mutilentzat ere

Ikastolan eta eskolan lan egitea

Neskei zuzendutako ahalduntze tailerrez gain, mutilei zuzendutako maskulinitate eredu toxikoari buruzko tailerra beharrezkoa da.

Orokorrean heziketa ikastetxeetan eta herri mailan ere, hitzaldiak, gaikako kanpainak, zaintzaren inguruko garrantziaren sentsibilizazioa eta Gizarte osoaren inplikazioa

- **Herritarrentzako ekintzak, oro har. Sentsibilizazioa hitzaldi, kanpaina eta ikastaroen bidez**

Herriko lantokietan kontzientziazio kanpainak.

Kontuan izanik bertako fabriketan lan egiten duten gehiengoa gizonezkoak direla Falta dena da herritarren partehartze aktiboa.

Belaunaldi ezberdinei zuzendutako edozein jarduera, ikastaro Edo ekitaldi, maiztasunez. Berdintasun zerbitzua bera herritarrei jakinarazi sortu dela eta zertarako den

Bortziriko Berdintasun Zerbitzua

Ekintza eta jarduera berrien proposamena (jarrai)

- Erantzukidetasun

Lan eta zaintza eremuan berdintasun kontzientzia eratzeko jarduerak. Berdintasunerako bidean parte hartzea bultzatzen duten ekintzak. kontziliazioa

Zainketa lanetan gizonezkoak parte hartzea bultzatzen dutenak

- Lantzeko gai zehatzak

Eraso matxistak bestetako egunetatik aparte, prebenitzeko kanpainak, eta gertatuz gero, arazoaren aurrean erantzuteko protokoloa

Lanen arteko banaketari buruzkoak

Alargun gelditu eta emakumearen diru SARRERA-ri buruzko hitzaldi Edo informazioa.

Atzeritarrei ezagutarazi holako zerbitzuak

- Besteak

Orain arte egindako jarduerak egokiak iruditzen zaizkit. Berdintasuna egotea nahi dut, baina berdintasunetik jokatuta: Gizon emakumeek AUKERA berdintasuna izatea nahi nuke, baina ezin duguna bilatu ONDORIO berdintasuna da, hori ezinezkoa baita, gizakiok hartzen ditugun erabakiak pertsonalak baitira.

Ez nuke nahi ezta gizon eta emakume elkarren kontra egotea. Zenbait mugimendu feministak hori nahi dutela dirudi. Benetazko feminismitik desberdintzen ditut mugimendu extremista hoiek. Ambiente sanoa izan beharrean eta emakumea indartu beharrean ahul aurkezten dute, hipersensibilitatearekin eta edozein gauzak ofenditzen duena. Eta emakumearen bizitza politizatzen dute.

Desberdintasun handiena aukerei dagokienez politikan ikusten dut. Gaur egun politikan sartuta egon beharra garelako dirudi AUKERA berdintasunak izateko lanpostuetarako...eta abar. Politikan sartuta ez dagoenak edota herri mailan ideia politiko determinatuak adierazten ez baditu, nahiz eta herria edo euskera maite, aukera berdintasunarik ez du. Mafien antzera.

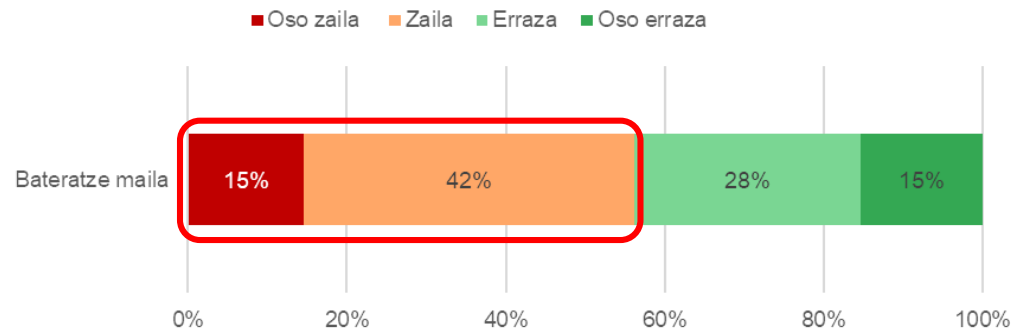
Emakumeen berdintasunez gain herritarren berdintasuna lantzea maiteko nuke. Eta gehienbat herrian libre izatea, herritarrak. Eta ni emakumea naiz. Milesker

Kontziliazioa eta erantzukidetasuna

Etxean kontziliatzeko erraztasuna edo zailtasuna

- Erantzun dutenen erdiak baino gehiagok adierazi du zaila edo oso zaila egiten zaiela familia, lana eta bizitza pertsonala bateratzea.
- Bateratzeko zailtasun horren arrazoi nagusiak, batez ere, edozertara iristeko denborarik eza eta ordutegien bateraezintasuna dira.
 - Bigarrenik, inguruko baliabide publikoen edo administrazioak kontziliazioa errazteko ematen dituen laguntza ekonomikoen faltarekin lotutako gaiak aipatzen dira.

Familia, lana eta bizitza pertsonala bateratzeko erraztasun-maila

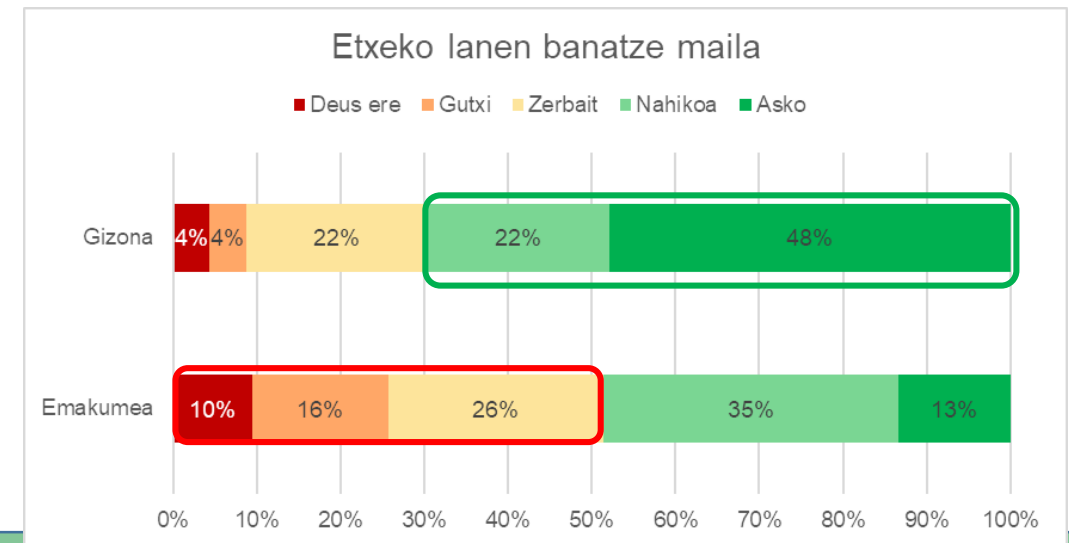
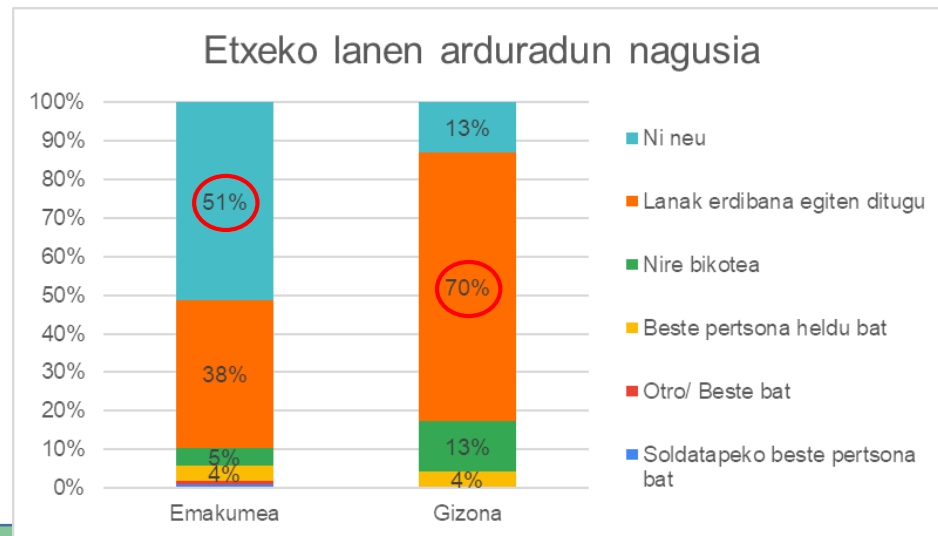
Lana, bizitza pertsonala eta familia kontziliatzeko zailtasun-arrazoiak

Kontziliazioa eta erantzukidetasuna

Etxeko lanen banaketa etxean

- Sexuaren araberako aldeak ikusten dira etxeko lanen banaketaren pertzepzioan (laginaren arteko aldea kontuan hartuta ere):
 - Emakumeen artean, erdiak bere burua zaintzen du nagusiki, eta adierazi du etxeko lanak gutxi edo oso gutxi banatzen direla; izan ere, % 40 inguruk adierazi du zereginak bikotekidearekin banatzen direla.
 - Inkestan parte hartzen duten gizonen artean, % 13k soilik dio bere etxeko lanen arduradun nagusia dela. Talde honetako gehienek zati berdinetan banatzeaz hitz egiten dute.

Kontziliazioa eta erantzukidetasuna

Udal zerbitzuen erabilera eta balorazioa

- Laginaren % 40tik bostera bitartean adierazi dute herritarren artean kontziliazioa eta erantzukidetasuna errazteko udal-zerbitzu horietako batzuk erabili dituztela edo erabili dituztela noizbait.
 - Udalekuak (40%) eta Haur Eskola (35%) gehien erabiltzen zerbitzuak.
- Zerbitzu guztiek gainditzen dute balioesten dituztenen artean. Udalekuak eta Eguberrietako ludoteka dira balorazio onena jaso dutenak.

Udal Zerbitzuen balorapena	Erabiltzen du Batezbesteko	
Udalekuak	7,7	40%
Eguberrietako ludoteka	7,4	25%
Haur Eskola	7,3	34%
Zaharren egoitza	7,1	25%
Etxez etxeko arreta zerbitzua	6,6	22%

Kontziliazioa eta erantzukidetasuna

Udalerrriak eskeini zezaketen zerbitzuak

- **Haurrentzako tokiak**
 - *"Eskolarik ez dagoenean, ez dago non eduki txikia lanean nagoen bitartean. Ez dut berak adina opor "*
 - *"Udalekuen (udako eta gabonetako) ordutegiak zabaltea"*
 - *"Goizetan (ikastola hasi baino lehen) eta aeratsaldetan (ikastola bukatu ondoren) zaintza zerbitzu publiko bat".*
 - *eskolako jantokia eskola jardunaldi zatitua*
 - *Umeentzako eskolazkanpoko kirol ekintzak, non berdintasuna bermatuko den eta ez futbola eta pilota bakarrik*

- **Adinekoak edo mendekotasuna dutenak zaintzeko guneak**
 - *Gure adinekoei etxeko arreta emateko orduak luza ditzakete*
 - *ahar etxeko plaza libreak egotea egonaldi mugatuak eskeini ahal izateko urte osoan.*
 - *bakarrik bizi direnak zaintzea*
 - *Eguneko zentro*
 - *Adineko zaintzaren inguruko zerbitzuak*

- **Zaindu zaintzen duenari**
 - *Zaintzale informalezako espazioak eta zainketak*
 - *Bolondres sarea osatzea ezinbestekoa da elkar laguntzeko, eta auzolanak horretan oinarritzea guztiz importantea da*
 - *zaintzailearen kargaren edozein arintze mota*
 - *Langile bat dut etxean ama zaintzeko eta zailtasunak ditut kontratuak, soldata, gizarte segurantzaren eta tramiteak egiteko.*

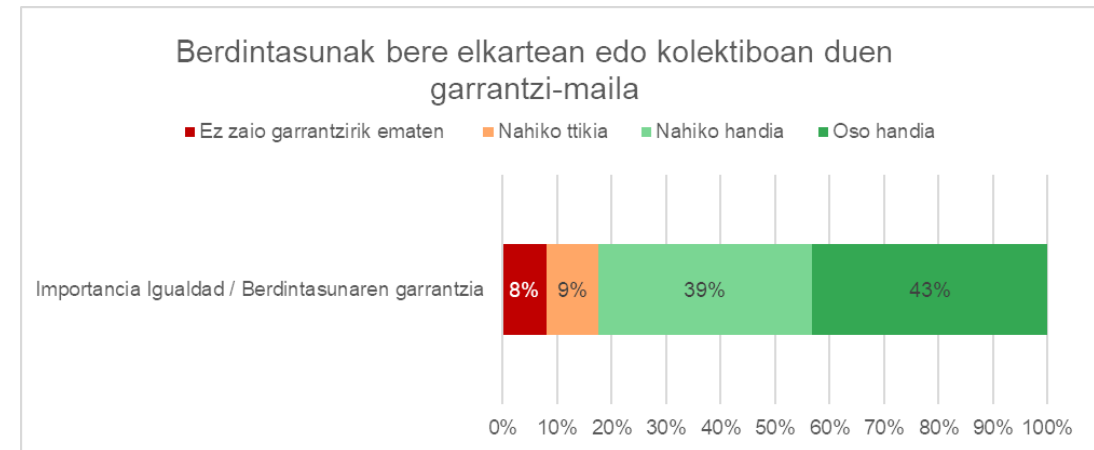
- **Garraio**
 - *Arratsaldeetan garraio publikoa haurrak inguruko herrietara hurbiltzen dituen (Lesaka batez ere)*
 - *Garraio publikoa*

- **Bestelakoak**
 - *Lana malgutzeko erraztasun handiagoak*
 - *funtzionaltasun anitzei arreta*

Herritarren parte-hartzea

Elkarte eta kolektiboetako kide izatea

- Laginaren % 57k elkarte eta kolektiboetan parte hartzen du – emakumeen % 55ek eta gizonen % 60k –.
 - Guraso elkarteak, Goldatz, Gure Txokoa, Talde feminista, Xulufriak, Pentsiodunen mugimenduan eta Ekaitza elkarteak aipatzen dira, besteak beste.
- Oro har, gehienek uste dute beren elkarteak edo kolektiboak gogoan edo oso gogoan duela emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren aldeko lana jarduerak kudeatzeko eta antolatzeko orduan.

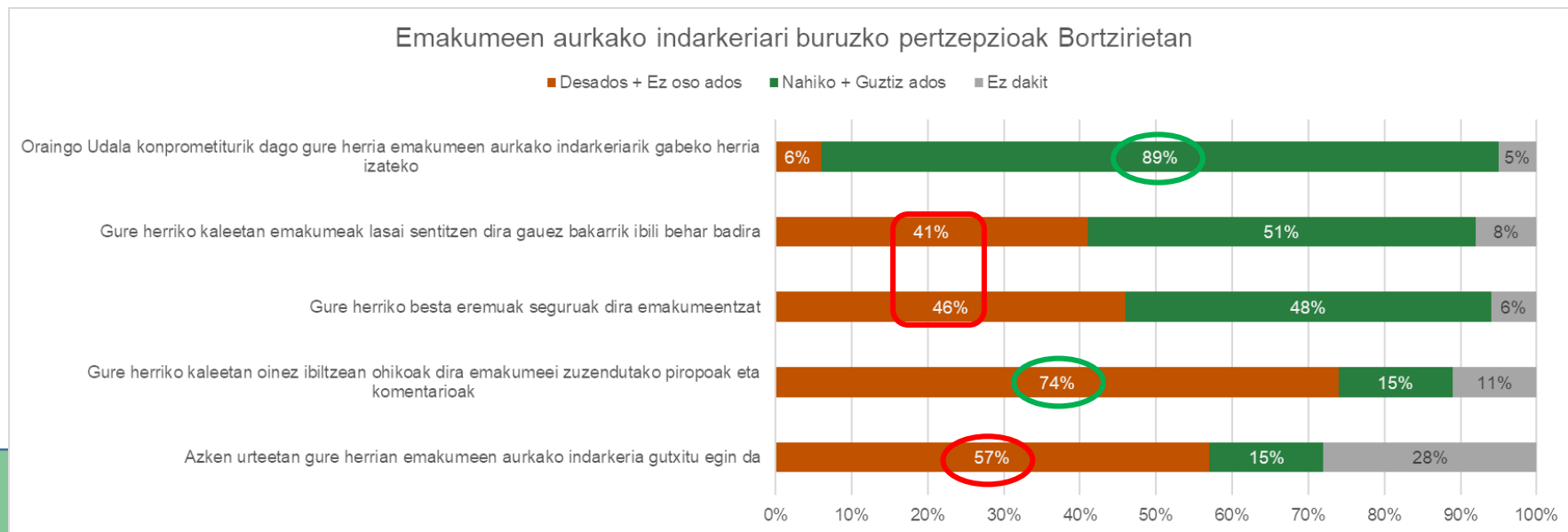
Elkarte eta Udaletxeen arteko harremana

- Elkarte eta kolektiboetan parte hartzen duten pertsonen **% 45ek adierazi du administrazio publikoari laguntza ekonomikoa eskatu diola** emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko jarduerak egiteko, batez ere emakumeak.
- Oro har, esperientzia **ona edo oso ona** izan dute laguntza-eskaerarekin.
- **Elkarte edo kolektiboetan parte hartzen duten eta udalari laguntzarik edo dirulaguntzarik eskatu ez dioten pertsonen artean, arrazoi nagusia da ez zutela beharrezkoa ikusi. Pertsona batzuek ez dakite laguntza eskatu den ala ez edo ez dakite nola eskatu behar den.**

Emakumeen Aurkako Indarkeria

Bortzirietako egoerari buruzko pertzepzioak

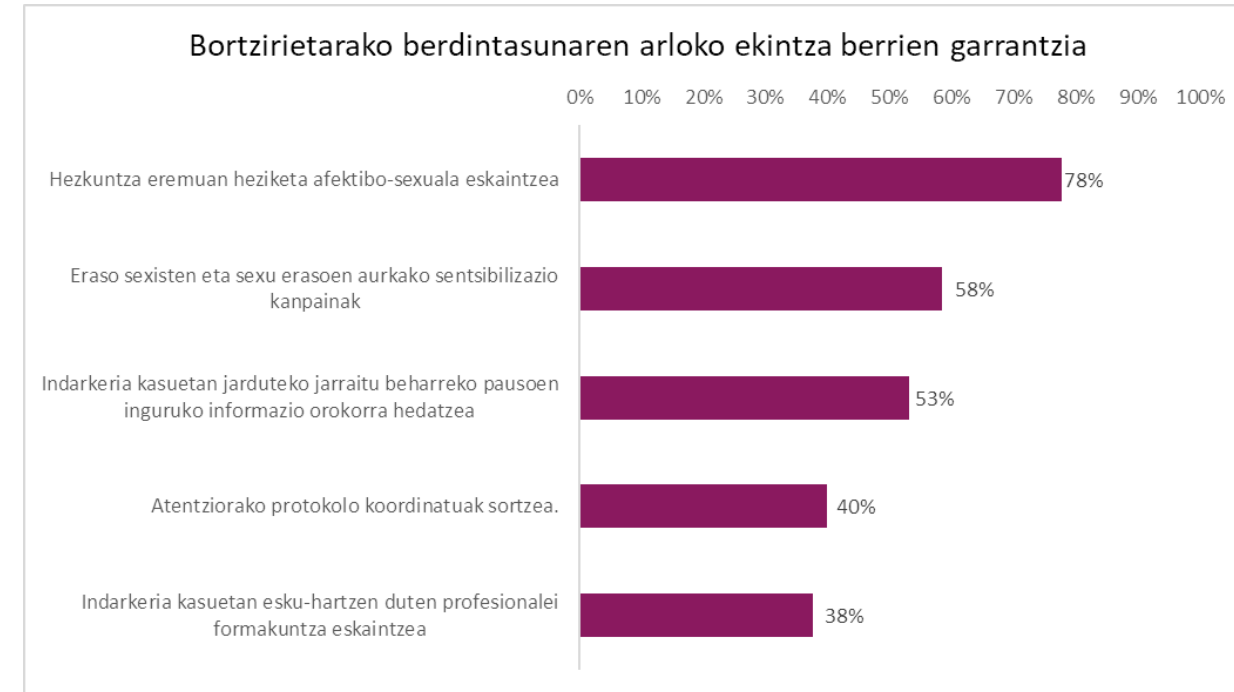
- Elkarrizketatutako pertsonen ia % 90ek uste du bere udalak konpromisoa duela udalerriko emakumeen aurkako indarkeriak desagerrarazteko; hala ere, beste pertzepzio batzuek diote oraindik bidea egiteko dagoela:
 - % 60 inguruk ez du ikusten azken urteotan emakumeen aurkako indarkeriak behera egin duenik, eta ia heren batek ez daki horri erantzuten.
 - Emakumeen % 40k uste du ez dela segurua gauzez bakarrik joatea, eta % 46k uste du jai-eremuak ez direla seguruak emakumeentzat.
- Bestalde, gehienek ez dute nahi ez duten sexu-iruzkina udalerriko kaleetan ohikoa dela ikusten.

Emakumeen Aurkako Indarkeria

Ekintzak eta aurre hartzeko kanpainak

- Hezkuntza afektibo-sexuala ikastetxeetan da Bortzirietako udalek indarkeria sexisten aurka egiteko susta dezaketen ekintzarik garrantzitsuena, inkestari erantzuten dioten pertsonen arabera.
- Garrantzizko bigarren lekuan, erakusketaren erdiarentzat baino gehiagorentzat, sexu-erasoen aurkako sentsibilizazio-kanpainak eta indarkeria-kasuetan esku hartzen duten langile publikoak prestatzea daude.
- Hirugarrenik, sexu-erasoen kasuetarako protokoloak eta informazioa.

9. Ondorioak

Ondorio nagusiak

Berdintasun udalerrietan eta haren zerbitzuetan

- Oro har, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak hautematen dira Bortzirietan, batez ere bi arlotan:
 - Zaintzak: etxeko lanak banatzean, adingabeak eta mendeko pertsonak zaintzean.
 - Lana: soldatak, erantzukizuneko lanpostuak eskuratzea, egonkortasuna.
- Oro har, ikuspegi positiboa dago beren udalerriek berdintasunerantz egiten duten bideari buruz: Azken hamar urteetan pixka bat edo asko aurreratu dela sumatzen da.
 - Baina bosten batek ez du uste aurrera egin denik, eta zalantza gehiago daude etorkizunean aurrera egiteko.
- Erantzuten dutenen erdiek baino gehiagok onartzen dute udaleko sailek berdintasuna sustatzen dutela, baina ez da hain orokortua eremuan berdintasunaren arloko ibilbidearen ideia.
- Berdintasunaren alde lan egiten duten udal arloen artean, Kultura eta Oinarrizko Gizarte Zerbitzua nabarmentzen dira, eta, horien atzetik, Euskera Mankomunitatea.
 - Udaltzaingoa eta Bake Epaitegia dira berdintasunaren aldeko lanaren arloan punturik txarrenak ematen dituztenak, baita ezjakintasunagatik ere.

Ondorio nagusiak

Berdintasunaren aldeko ekintzak eta kanpainak

- Erakusketaren erdiak baino gehiagok badaki Bortzirietan berdintasun-arlo bat sortu dela, eta zati handi batek azken urteetan arlo horretan egindako ekintzak eta jarduerak gogoratzen eta aitortzen ditu.
- Ekintzak eta kanpainak ezagutzen dituztenen artean, ezagunenak data seinalatuetako kanpainak (M8, A25) eta jaietako eta jai-eremuetako prebentzio-ekintzak dira..
 - Ekintza hauek ezagutzeko hedabide ohikoenak Erran.eus, Ttipi Ttapa aldizkaria eta Espazio publikoko kartelak dira.
- Nolanahi ere, uste da erakundeek hasitako ekintzak ez direla nahikoak benetako berdintasuna lortzeko.
- Ildo horretan, berdintasunaren alde lanean jarraitzeko Berdintasun Zerbitzuak proposatutako jarduera guztiak beharrezkoak edo oso beharrezkoak dira.

Ondorio nagusiak

Kontziliazioa eta erantzukidetasuna

- Laginaren erdiak baino gehiagok zailtasunak ditu bizitza pertsonala, lana eta familia uztartzeko.
- Bateratzeko zailtasun horren arrazoi nagusiak bi alderditan multzokatzen dira:
 - Denbora: ordutegiaren bateraezintasuna eta denbora falta edozertara iristeko.
 - Baliabide eza: laguntza ekonomikorik eza eta kontziliazioa errazten duten baliabide publiko edo pribaturik eza.
- Generoen arteko aldeak ikusten dira etxeko lanen banaketan: oro har, emakumeak dira erantzule nagusiak, eta desadostasunak daude emakumeen eta gizonen artean etxeko lanen banaketan.
- Gaur egun eskualdean eskaintzen diren kontziliazio-zerbitzuen erabilera eskasa.
 - Udalekuak eta Haur Eskola dira gehien erabiltzen diren zerbitzuak. Lehenengoak eta ludotekak dute baloraziorik onena, baina denek gainditzen dituzte ezagutzen eta erabiltzen dituzten artean.
- Bateragarritasuna eta zereginen banaketa erantzukidea errazteko Udalak eskain ditzakeen zerbitzuen artean, honako hauek aipatzen dira espontaneoan:
 - Nagusiki: haurtzako guneak.
 - Baita adinekoak eta mendekoak zaintzeko baliabideak eta espazioak ere.
 - Bereziki aipatzen da zaintzen duena zaintzeko beharra.
 - Garraio publikoko baliabideak.

Ondorio nagusiak

Herritarren parte-hartzea

- Lagin horren erdiak baino gehixeagok Bortzirietako elkarte edo talderen batean parte hartzen du (ez dago nahitaez berdintasun-kontuekin lotuta), bai emakumeek, bai gizonek.
- Oro har, elkarte eta kolektiboek emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren aldeko lana zerbait edo oso presente dutela aipatzen da.
- % 45ek laguntza motaren bat eskatu dio Udalari, eta, oro har, gogobetetze-maila ona dago laguntza horrekin.
 - Laguntzarik eskatu ez dutenak beharrezkoak ez direlako edo laguntza horiek nola jaso ez dakitelako izan dira.

Ondorio nagusiak

Emakumeen Aurkako Indarkeria

- Gehienbat uste da Bortzirietako administrazioak emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko udalerria izateko konpromisoa duela.
- Hala ere, oraindik zailtasunak eta indarkeria-maila jakin batzuk sumatzen dira zentzu horretan:
 - Askok uste dute emakumeen aurkako indarkeriak ez direla murriztu azken urteotan.
 - Gauzez edo jai-eremuetan emakumeak bakarrik joateko segurtasunik eza.
- Indarkeria horiek zonaldetik erauzteko adostutako bide nagusia ikastetxeetan hezkuntza sexuala eta afektiboa da, eta, ondoren, sexu-erasoen aurkako sentsibilizazio-kanpainak eta eraso-kasuetan esku hartu behar duten langile publikoak prestatzea.

Azkeneko ondorio nagusiak

Elkarrizketak, tailer parte hartzaileak

- **Berdintasun Teknikaria egotea alderdi nagusi** bat dela pentsatzen da (%69 a inkestako datuak hartuz).
 - Bortzirietako berdintasun plana egitea eskatzen da, jarraibide irizpideak izateko.
- **Genero-zeharkakotasuna behar-beharrezkoa** da, ez da bakarrik talde feministen edo Bortzirietako Berdintasun teknikariaren lana, baizik eta erakunde, udalerrri eta kolektibo guztiena.
- Denon lana premiazkoa da emakumeen eta gizonen arteko berdintasun lortzerako prozesuan. **Eskolan, etxean eta beste arloetan** mezua berdina izan beharko litzateke, bateratua.
- Orokorrean, jendeak badaki zer erantzun, hau da, teoria guztiek dakitela antzematen da, baina gero praktikara oso gutxitan eramaten da.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzeko **gazteen presentzia** beharrezkoa dela pentsatzen da eta hauek inplikatzeko formulak aztertu behar dira.

Azkeneko ondorio orokorrak

Elkarrizketak, tailer parte hartzaileak

- **Talde feministen** presentzia beharrezkoa ikusten da eta emakumeen artean egiten den elkarlana goraipatu egiten da.
- Formakuntza, tailer, jardunaldi, kanpaina desberdinak egin behar direla, Bortzirietako adin guztietako herritarrei zuzendutakoak, mota askotariko gaiak jorratzen direnetan, urte osoan zehar.
- **Komunikazioari, sareei eta elkarlanari** dagokionez, herritar, entitate, kolektibo eta bestelako erakundeen arteko komunikazio aktiboa, sareen sortzuntza eta denon arteko elkarlana bermatzea nahitaezkoa ikusten da emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna lortzearen bidean eta prozesuan.
 - Paritatea sustatu, guztion ahotsa entzun eta ikuspuntua kontuan izan (generoari erreparatu gabe) eta Bortzirietako herritar guztien inplikazioa izatea ibilbidearen oinarri.
 - Emakumeen ahalduntze prozesuari dagokionez, emakume baseritarren hitzari behar den balio eman.
- Politikariek gehiago inplikatu behar dira.

Azkeneko ondorio orokorrak

Elkarrizketak, tailer parte hartzaileak

- Bortziriak osatzen duten **herri txikien inguruan, bi alde** desberdintzen dira:
 - Alde batetik, positibotzat ikusten da herri txikia izatea komunikaziorako eta elkarlanerako.
 - Beste aldetik, guztiak ezagutzea, parte-hartze eskasa (udalerrri batzuetan) eta rol ohiturak herritarren artean oso barneratuak egotea alderdi txar edo oztopo bezala antzematen da.
- **Lan baldintzak** orokorrean desberdinak direla sumatzen da.
 - Honen eragina kontzientzia falta, ohitura eta tradizio barneratuak eta hezkuntza estereotipatua daude bestelako arrazoien artean.
 - Lan eremu desberdinetan paritate gutxi dagoela uste da

Azkeneko ondorio orokorrak

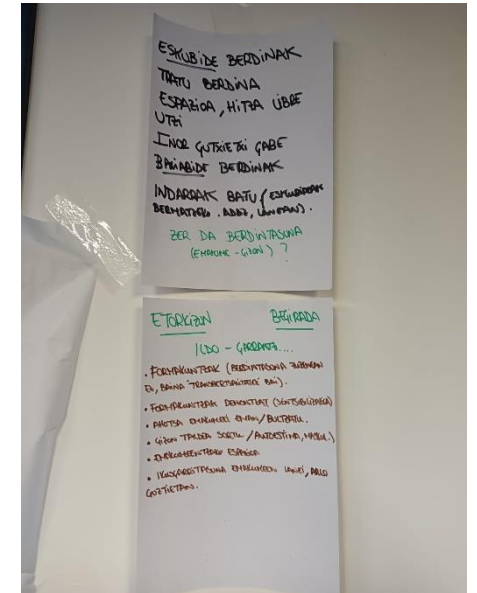
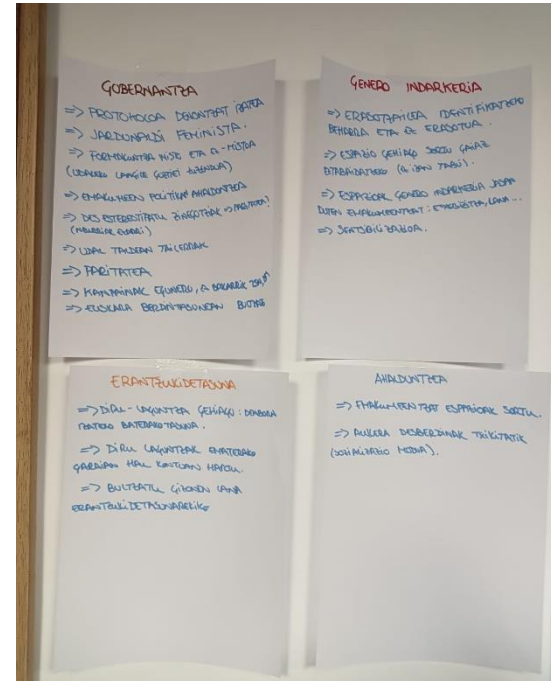
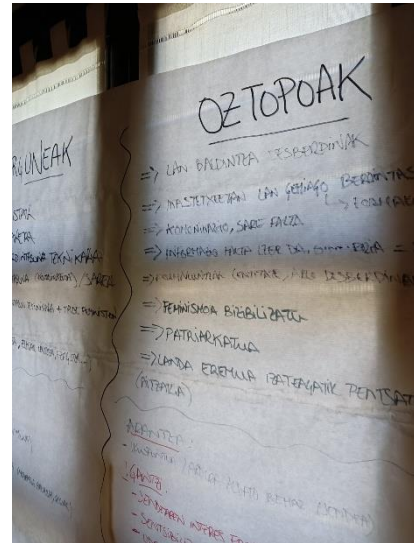
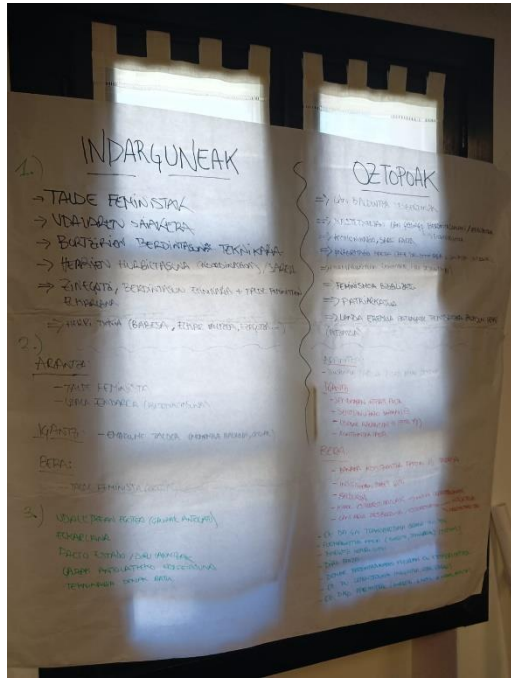
Elkarrizketak, tailer parte hartzaileak

- **Erantzukidetasunean bizitzea eskubide** bezala aurkezten da, gehiengoetan ez dagoena. Zaintzak guztion lana direla pentsatzen da eta kontziliazioak ekarriko lituzkeen alde onak familiako kide guztiei eragiten diétela.
 - Emakumeen lanbidean eragina duela ikusten da.
- **Genero indarkeriari** dagokionez, puntu lilak oso baliagarriak ikusten dira, eta honen inguruko kontzientzia pixkanaka-pixkanaka sortzen ari da. Hala ere, bide luzea geratzen dela sumatzen da eta gehienbat gizonen lanean jarri da fokoa, hauei zuzendu beharreko **maskulinitate formakuntza** eta tailerretan.
 - Honetaz gain, genero indarkeriari aurre egiteko kanpainak, formakuntzak eta protokoloa eskatzen da.

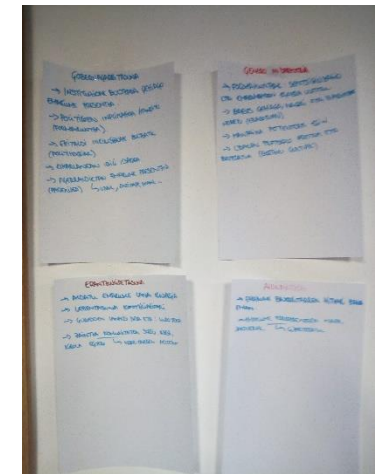
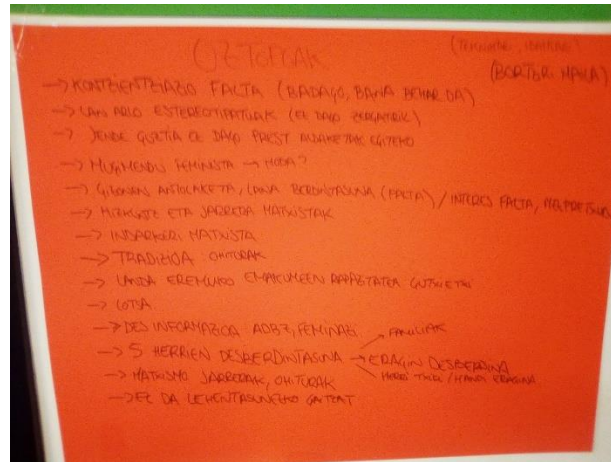
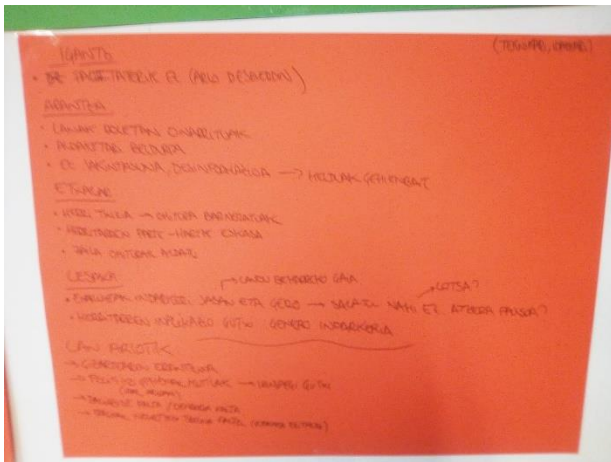
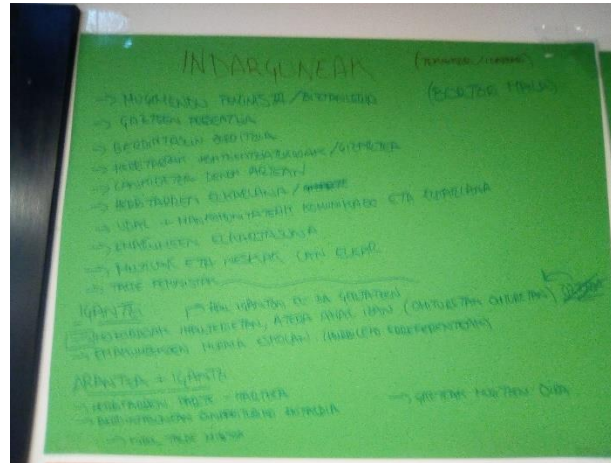
10. Erantsiak

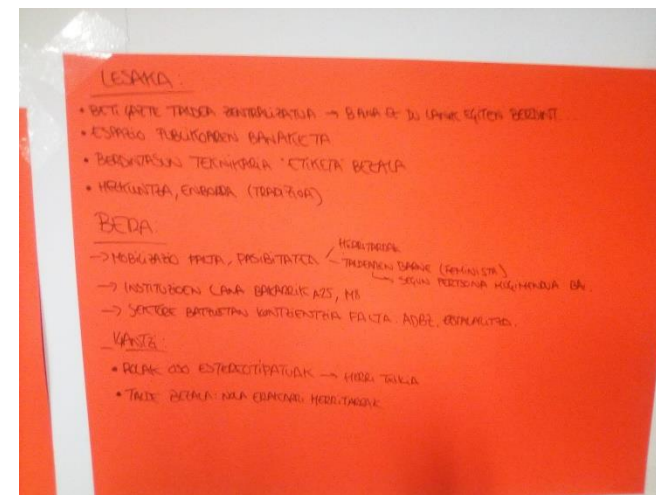
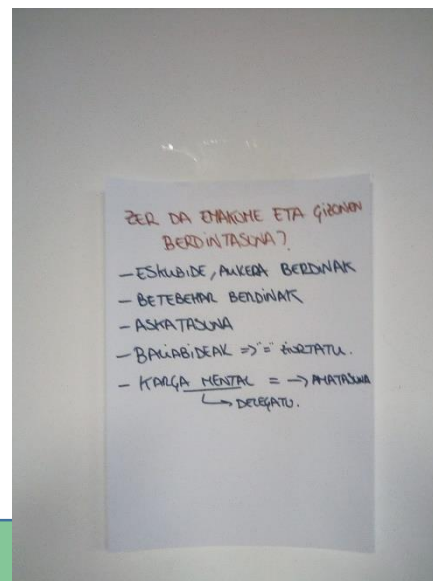
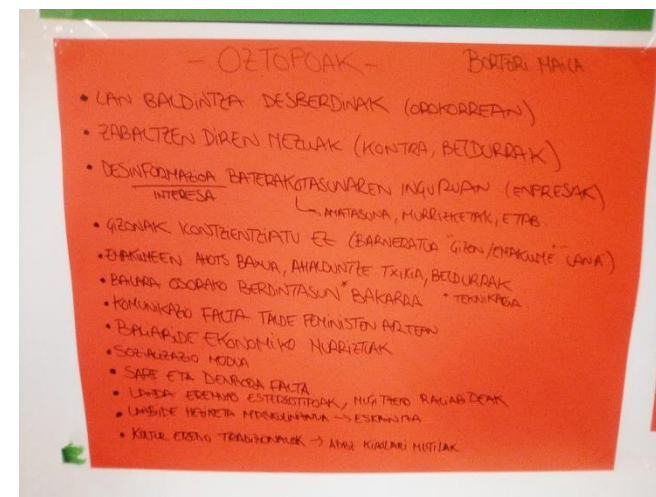
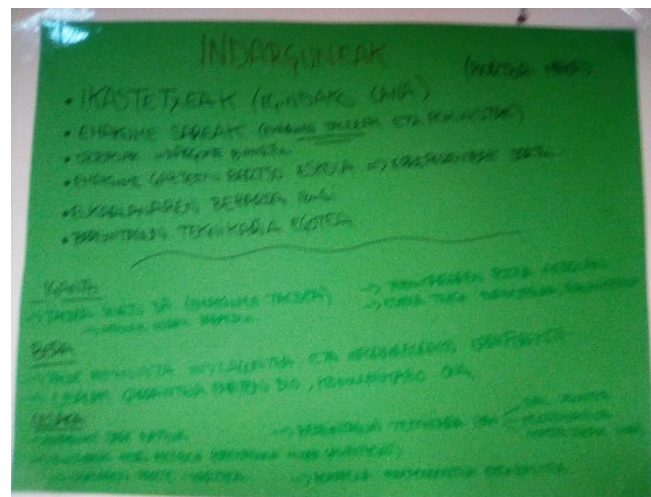
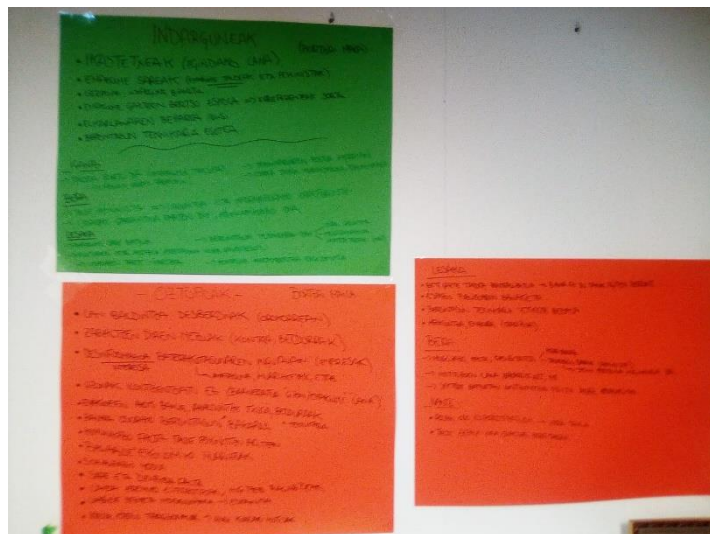
Tailer parte-hartzaile I

Tailer parte-hartzaile III

Tailer parte-hartzaile IV

11. Iturriak

Informazioa biltzeko

Iturriak

- Bortziriko Berdintasun Teknikaria
- Elkarrizketak
- Inkesta
- Tailer parte-hartzaileak
- NaStat 2021
- 2014ko azaroako Nafarroako Gobernuko txostena: “Genero-berdintasuna Nafarroako toki entitateetan. Udaletako berdintasun alorretako lana planificatu, kudeatu eta ebaluatzeko ibilbidea”.